

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
September 12, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 12, 1996

Nr. 178

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Rinkimams artėjant

Partijos raginamos skubiau pateikti dokumentus rinkimams

Vilnius, rugsėjo 9 d. (AGEP) — Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkas Zenonas Vaigauskas dar kartą paragino politines partijas neatidėlioti iki paskutinės dienos pareiškimų dokumentų dėl kandidatų į Seimo narius sąrašų įteikimo VRK. Interviu Lietuvos radijui pirmadienį Z. Vaigauskas priminė, kad politinės partijos, kurios atidėlios įteikti dokumentus, rizikuoja prarasti galimybę pateikti galimas klaidas juose. Rinkimų dokumentai priimami iki ateinančio sekmadienio, rugsėjo 15-osios. VRK pasiryžusi dirbti tą dieną iki vidurnakčio.

Pasak VRK pirmininko, kol kas nėra viena politinė partija, norinti dalyvauti rinkimuose, nepateikė visų reikiamų dokumentų. „Kol kas partijos praneša tik apie dvi, kada įteiks dokumentus. Daugumą jų jau perdavė Respublikonų partija, tačiau VRK nusprendė svarstyti partijos kandidatų sąrašą patvirtinimą tik tuomet, kai visi reikiami dokumentai bus įteikti“, sakė Z. Vaigauskas. Jis

mano, kad rinkimuose dalyvaus apie 20 politinių partijų. Viso Lietuvoje yra 33 politinės partijos ir organizacijos, galintios dalyvauti Seimo rinkimuose.

VRK vadovas tikisi, kad Seimo rinkimuose bus daugiau kaip 20 nepriklausomų kandidatų į parlamentarus. „Šiuo metu parašus įvairiose apygardose renka apie 30 asmenų, norinčių tapti nepriklausomais kandidatais“, sakė Z. Vaigauskas. Asmenys, norintys tapti nepriklausomais kandidatais, turi iki antradienio vakaro pristatyti rinkimų apygardos komisijai ne mažiau kaip 1,000 atitinkamos apygardos rinkėjų parašų. Iki šiol VRK perduoti tik buvusio krašto apsaugos ministro Audriaus Butkevičiaus surinkti parašai. Naujamiesčio rinkimų apygardoje. 1992 metais įvykusių Seimo rinkimų metu Lietuvoje buvo 7 nepriklausomi kandidatai.

VRK pirmininkas mano, kad visi rinkėjai laiku gaus rinkėjų pažymėjimus.

Buvusiam Lietuvos premjerui Adolfui Šleževičiui Generalinė prokuratūra šį mėnesį turėtų pateikti kaltinimus baudžiamojoje byloje „Už piktnaudžiavimą tarnyba dėl neteisėgai priskaičiuotų išmokų ir gautų pėdinų palūkanų pagal terminuotą indėlių sutartį“. Už tokį nusikaltimą valstybės pareigūnas ar tarnautojas yra baudžiamas laisvės atėmimu iki 4 metų ir bauda ar be jos, arba bauda su teisės atėmimu dirbti tam tikrose pareigose iki 5 metų.
Nuotr.: Buvęs premjeras, dabar — Vokietijos susivienijimo GEA konsultantas Baltijos ir NVS šalyse A. Šleževičius rugsėjo 4 d. po apsilankymo Generalinėje prokuratūroje.
J. Stasėlio nuotr. LR

LDDP inicijuoja referendumą

Vilnius, rugsėjo 9 d. (AGEP) — Seimo pirmininko pavaduotojas Juozas Bernatoniš tikisi, kad šis ar kitą savaitę Seime bus pateiktas nutarimo projektas paskelbti referendumą, kuri LDDP bei jos frakcija Seime siūlo surengti kartu su Seimo rinkimais — spalio 20 d. Referendumui siūlomi kai kurių Konstitucijos straipsnių pakeitimai.

Siūloma Seimo narių skaičių sumažinti nuo 141 iki 111, nustatyti pastovų eilinių Seimo rinkimų datą — kas ketveri metai balandžio mėnesio antrąjį sekmadienį. Referendume iniciatoriai siūlo taip pat paremti nuostatą, kad Respublikos prezidentas yra teisus nepriklausomumo garantas, siekia konstituciškai įtvirtinti, kad „ne mažiau kaip pusė valstybinio biudžeto pajamų turi būti skiriamos socialinei apsaugai, medicinai, švietimui, mokslui, kultūrai ir kitoms piliečių socialinėms reikmėms“.

Pirmadienio spaudoje konferencijoje Juozas Bernatoniš pareiškė viltį, kad referendumo surengimo iniciatyvai savo parašais, kurie jau baigiami rinkti, pritaris ir kitų frakcijų atstovai.

Referendume iniciatoriai, pasak J. Bernatoniš, taip pat siekia konstituciškai įtvirtinti nuostatą, kad socialinės garantijos nesikeistų priklausomai nuo to, kokia politinė partija ateis į valdžią.

Referendume tautai siūloma pareikšti savo nuomonę ir dėl teismų bei teisėjų atsakomybės sustiprinimo nuostatos.

Kas bus naujasis Rusijos ambasadorius?

Vilnius, rugsėjo 10 d. (AGEP) — Lietuvos prezidentas antradienį per jau tradiciją tapusią ceremoniją įteikė ordiną išvykusiems Rusijos ambasadoriams Nikolaj Obertyšev.

Ketverius metus Lietuvoje dirbusį ambasadorių Algirdas Brazauskas apdovanojo Didžiojo kunigaikščio Gedimino II laipsnio ordinu už nuopelnus pletojant Lietuvos ir Rusijos tarpvalstybinius ryšius bei draugišką tautų bendradarbiavimą.

Tačiau Maskva, vasarą atšaukusi N. Obertyšev, naujojo ambasadoriaus nepaskyrė, sukelė Vilniaus spėlionės, ką galėtų reikšti toks dėsims. „Tai keista situacija, nes Rusija pagal tradiciją neatšaukia ambasadoriaus, nepaskyrus naujo“, korespondentui sakė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos pareigūnai, praktiškai susidūrę su Rusijos diplomatinė praktika.

„Prezidentas Boris Jelcin paprastai išleidžia du įsakus iškart vieną po kito — dėl ambasadoriaus atšaukimo ir naujojo skyrimo. Lietuvai padaryta išimtis“, pastebi Vilniaus diplomatai.

Vilniaus susirūpinimą tokia

nedaugelio tribūnų, kur Lietuva gali pareikšti savo nuomonę įvairiais klausimais. A. Gričius yra Lietuvos Seimo delegacijos Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje (ET PA) vadovas ir ET PA viceprezidentas.

Vienas aktyviausių dabartinio Seimo narių. Seimo užsienio reikalų komiteto vicepirmininkas Algirdas Gričius nedalyvaus naujojo Lietuvos parlamento rinkimuose. LDDP Tarybos posėdyje daugiau kaip pusė jos narių balsavo prieš tai, kad jis būtų įrašytas į LDDP rinkimų sąrašą.

padėti stiprina spėlionės, kad Lietuvon gali būti paskirtas pareigūnas, nereiškiantis simpatijų nepriklausomybei nuo sovietų atkovojuosiai valstybei.

„Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas tikisi, kad Lietuvai pavyks pačiai apsirūpinti didžiąja dalimi maistinių ir pašarinių grūdų. Toks jo optimizmas pagrįstas nemažai šių metų javų derliumi. Pirmadienį tradiciniame interviu valstybiniam radijui prezidentas sakė, kad šiemet iš Lietuvos laukų prikulta daugiau kaip 2,5 mln. tonų grūdų, tai yra pusė milijono daugiau, nei pernai. Toks pasiekimas, valstybės vadovo nuomone, pirmiausia siejamas su gana nuoseklia dabartinio Seimo ir vyriausybės vykdoma žemės ūkio politika.

„Lietuva niekada nebadavo ir dabar tuo labiau nebadaus“, sakė A. Brazauskas interviu radijui.

— **Kaunas.** Rugsėjo 9-osios vakarą po penkių dienų intensyvių paieškų pagaliau pavyko surasti Kauno mariose rugsėjo 5 d. nuskendusį penktąjį Kauno Jėzuitų gimnazijos moksleivį. Keturiolikmetis lavoną netoli įvykio vietos pastebėjo kartu su gelbėtojais plaukiojės jo tėvas. Vienintelė išgelbėta ir po klinikinės mirties atgaivinta mergaitė, plaukusi lemtingąją dieną su kitais, jau sveiksta.

— **Antradienį** dėl gedimo buvo sustabdytas Ignalinos atominės elektrinės I energijos bloko reaktorius. II energijos bloko reaktorius buvo uždarytas anksčiau ir nedirbs iki spalio 1 d., vykdanč planuotą remontą. Taigi, Ignalinos AE sustos visiškai. Nuo metų pradžios tai

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Čečėnijos vadovas Zelimchan Jandarbijev interviu laikraščio „Segodnia“ pareiškė, kad ateityje Rusija ir Čečėnija turi bendrauti kaip du tarptautinės teisės subjektai ir nustatyti abipusiai naudingus santykius sutartimi. Pasak Z. Jandarbijev, čečėnai suinteresuoti patį glaudžiausių ekonominių ir politinių santykių atkūrimu. Jis pažymėjo, kad čečėnai yra pasiruošę surengti naujus savo valdžios rinkimus, kai tik bus išvesta Rusijos kariuomenė.

Grozno miesto komendantas pavaduotojas Aslambek Abu-

Suomija baiminasi Baltijos šalių įstojimo į ES

Ryga, rugsėjo 9 d. (AGEP) — Suomijos Vidaus reikalų ministerija (VRM) pasisako prieš Baltijos šalių priėmimą į Europos Sąjungą (ES), nes nerimauja, kad gali padaugėti imigrantų, rašoma didžiausio Suomijos dienraščio „Helsingin Sanomat“ straipsnyje.

Suomijos policija ir pareigūnai, sprendžiantys užsieniečių klausimus, bėgsta, kad jeigu piliečiai galės laisvai persikelti gyventi į kitą vietą, Suomijai iškils problemų. Jeigu gyvenimo lygis Baltijos šalyse, kai jos bus priimtos į Europos Sąjungą, bus kur kas mažesnis negu Suomijoje, į šalį iš jų atvažiuos daug žmonių, teigia Suomijos VRM pareigūnai.

„Suomija mano, kad problemos, susijusios su laisvu persikėlimu gyventi į kitą vietą ir pasienio kontrole, gali paliesti Baltijos šalis, ypač Estiją“, sakė interviu laikraščio užsieniečių reikalų departamento vadovas Rust Veijalainen.

Oficialiai Suomija remia Baltijos šalių siekį įstoti į Europos Sąjungą, bet šios šalies policija mano, šiuo metu Europos Sąjungos plėsti nereikėtų, praneša „Helsingin Sanomat“.

— jau 5-sis priverstinis sustojimas. Reaktorių numatoma paleisti ketvirtadienį.

— **Opozicinės** Lietuvos konservatorių partijos vadas Vytautas Landsbergis spaudoje konferencijoje Vilniuje pranešė, kad jis ieško kontaktų su įtakingais Rusijos politikais, kurie padėtų Lietuvai išvengti galimos dujų krizės.

— **Vašingtone** rugsėjo 10 d. buvo pasirašyta kelių statybos ir remonto Pasaulio Banko paskolos Lietuvai sutartis. 19 mln. dol. paskola skirta strateginio „Via Baltica“ transporto „koridoriaus“, einančio per Lietuvos teritoriją, kelių statybai ir esamų ruožų rekonstrukcijai. Dalis šios paskolos skiriama Vilniaus ir Kauno miestų kelių atnaujinimui. Lietuvos vardu sutartį pasirašė ambasadorius JAV Alfonsas Eidintas.

— **Lenkijos prezidentas** rugsėjo 9 d. pasirašė dekretą naujosios Lenkijos ambasadorės Lietuvai paskyrimo. Kaip informavo TV laidą „Panorama“ Lietuvos ambasada Varšuvoje, ambasadore Vilniuje paskirta Centrinės prekybos mokyklos profesorė, ekonomistė Eufemija Teichman. Beje, šią aukštąją mokyklą galima laikyti Lenkijos politikų „kalve“.

chadžiev žurnalistas pasakė, kad Ičerijos prezidentas Zelimchan Jandarbijev pasirašė įsaką, kuriuo Čečėnijos Respublikos Ičerijos Nepriklausomybės dienos proga paskelbiama amnestija visiems Ičerijos piliečiams, kurie dalyvavo federalinių pajėgų struktūrose ir Doku Zavgajev administracijoje. Amnestija netaikoma „asmenims, įvykdžiusiems ypatingai sunkius nusikaltimus prieš Čečėnijos Respubliką Ičeriją“.

Maskva. Po 21 mėnesio įtemptų mūšių Rusijos ginkluotosios pajėgos sekmadienį pradėjo atsitraukimą iš Čečėnijos. Pirmasis Čečėniją paliko 133-asis tankų batalionas, dalyvavęs šturmuojant Grozną. Kiti Rusijos ginkluotųjų pajėgų daliniai atsitraukė iš Grozno ir pietinių Čečėnijos regionų, tačiau dar nepasitraukė iš šalies.

Estijos parlamentaro Mart Nutt žiniomis, Lietuva ir Latvija Estijos Užsienio reikalų ministerijai įteikė notą, kurioje Estija kaltinama dėl vieningos Baltijos valstybių vizų erdvės pažeidimų — Rusijos piliečiams Estija išduoda laikinus išvažiavimo dokumentus, kurie Rusijos kariniams įsivertinami su teikia teisę įvažiuoti į Lietuvą ir Latviją. Nutt kreipėsi į užsienio reikalų ministrą, klausdamas, ar tai nesukels diplomatinio skandalo.

Rusijos prezidento spaudos sekretorius Sergej Jastržemskij paskelbė prezidento Boris Jelcin poziciją dėl Baltijos valstybių valstybingumo testinimo: 1920 m. sutartis su Latvija ir Estija faktiškai ir teisiskai nustoją galioti 1940 m., šioms valstybėms įsijungus į Sovietų Sąjungą. Jastržemskij žodžiais, Maskva atkreipė dėmesį į šių Baltijos valstybių pastangas tarptautinėje plėtmėje, siekiant minimą valstybingumo tęstinumą pripažinimo.

Bona. Vokietijos užsienio reikalų ministras Klaus Kinkel rugsėjo 4 d. Vokietijos laikraštyje išspausdintame straipsnyje teigia, kad Vokietija padės priartinti Rusiją prie Vakarų ir sako esąs įsitikinęs, kad Maskva turėtų priimti siūlymą bendradarbiauti NATO.

Jo manymu, atėjo laikas NATO ir Rusijai pradėti intensyvią dialogą, kuris apimtų ir Rusijos užuominas dėl praktinio bendradarbiavimo.

— **Baltarusija.** Minsko kriminalinių bylų teismo kolegija septynis Ukrainos piliečius, šį pavasarį vykusios sankcionuotos visuomeninės akcijos „Černobylio kelias-96“ metu, neva, traukžiusius eismui Minske, nuteisė kalėti nuo 1 iki 2,5 metų.

Atitaisymas. Rugsėjo 11-osios „Draugo“ I psl. įrašą po nuotrauka „Išvele“ klaida. III eil. turėtų būti: „prie to, kad prieš jį būtų pradėtas apkalto procesas...“.

KALENDORIUS

Rugsėjo 12 d.: Gvidas, Sirvydas, Ovidijus, Diemedis, Mantminė. Genevoje pasirašyta Baltijos valstybių Santarvė.

Rugsėjo 13 d.: Šv. Jonas Aukšaburnis, Bažnyčios mokytojas (344-407); Eulogijus, Birmantas, Tolminė. 1994 m. mirė filosofas Juozas Girnius.

Tautininkai, demokratai ir politiniai kaliniai kuria koaliciją

Vilnius, rugsėjo 10 d. (AGEP) — Lietuvių tautininkų sąjunga (LTS), Demokratų partija (LDP) bei Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS) vis dar derasi dėl šių trijų politinių jėgų koalicijos sudarymo principų.

Kaip sakė LTS pirmininkas Rimantas Smetona, visos trys politinės organizacijos sutiko, kad turi būti sudaryta tautininkų, demokratų ir politinių kalinių koalicija būsimuose Seimo rinkimuose. „Dabar vykstantiose pokalbiuose nuo-

• „Dienos“ laikraštyje rugsėjo 11 d. straipsnyje „Pirmieji rinkimų kampanijos triukai“ N. Juozėnas rašo, jog „stiprūs, augaloti ir labai mandagūs vaikinai poromis lanko Šeškinės gyventojus... paprašo visų gyventojų pasu, surašo jų duomenis į lapą, liepia pasirašyti, pasako, už ką reikia balsuoti, ir palikę gražiai išleista lapuką su pretendentu portretu, autobagrafi ja bei rinkimų pažadais, išeina“.

• Artėjant rinkimams, prie Seimo rūmų Pensininkų ir invalių socialinės apsaugos teisių gynimo komitetas surengė mitingą, kurio metu priimtoje rezoliucijoje prezidentui ir Seimo nariams, atstovaujantiems LDDP, duotas menas atsisakymo. Priimant kreipimėsi tauta raginama mokėti tik tokius mokesčius, kurie užfiksuoti 1996 m. pradžioje. Mitinge kalbėjė Nepriklausomybės Akto signataras Audrius Butkevičius, dalyvaujantis rinkimuose kaip nepriklausomas kandidatas, sakė, kad partijos neatstovauja niekam, nes jų nariai sudaro tik kelis procentus rinkėjų. Tik organizuotai veikdami, jū galite reikalausti pagerinti savo padėtį, sakė A. Butkevičius.

A Gričius: nereikia mažinti Seimo narių skaičiaus

Vilnius, rugsėjo 10 d. (AGEP) — Seimo narys Algirdas Gričius nepritaria valdanciosios LDDP frakcijos siūlymui sumažinti Seimo narių skaičių iki 111.

• Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) patenkino Seimo LDDP frakcijos nario Algirdo Sadkauskio pareiškimą, kuriuo jis atsisakė parlamentaro mandato. Patenkinus A. Sadkauskio pareiškimą, valdancioji LDDP frakcijoje liko 63 Seimo nariai, o parlamentarų sumažėjo iki 138-ų, vietoj Konstitucijoje numatytą 141.

A. Sadkauskas jau beveik du mėnesius dirba Pasienio tarnybos Vilniaus rinktinės komisaru ūkio reikalams.

Tokią poziciją jis paaiškina tuo, kad „sumažinus Seimo narių skaičių, jų gali neužtekti Lietuvos atstovavimui tarptautinėse organizacijose“.

Spaudos konferencijoje antradienį A. Gričius sakė, kad Lietuva yra daugelio tarptautinių organizacijų dalyvė. „Ne vienoje jų turi būti atstovaujamas Lietuvos parlamentas. Sumažinus Seimo narių skaičių iki 111, atitinkamai sumažės parlamentarus, kurie galės nuolat dalyvauti tarptautinių organizacijų veikloje — posėdžiuose, sesijose, susitikimuose“, mano jis.

Seimo nario nuomone, atstovavimas tarptautinėse organizacijose yra labai svarbus Lietuvai, nes „tai viena iš

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

KUN. W. STANEVIČIAUS
JUBILIEJUS

Šv. Jurgio ir Dievo Apvaizdos parapijiečio ir Šv. Antano parapijos buvusio klebono kun. Walter Stanevičiaus 50 metų kunigystės iškilmingos šv. Mišios bus aukojamos sekmadienį, spalio 20 dieną, 10:30 val. ryto, Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje. Po Mišių — 12:15 val. p.p. ruošiami pagerbimo pietūs. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto pas Vytautą Petrulį prie Dievo Apvaizdos ir Reginą Juškaitę prie Šv. Antano parapijų.

TRIGUBA ŠVENTĖ

Švč. M. Marijos gimimo ir Tautos šventės sekmadienį, rugpjūčio 8 d., buvo švenčiamos Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje iškilmingomis šv. Mišiomis 10:30 val. ryto. Pamaldose organizuotai dalyvavo tautiniais drabužiais pasipuošę lietuviškos „Žiburio“ mokyklos mokiniai ir mokytojai. Šv. Mišias koncelebravo kunigai Viktoras Kriščiūnaitis ir Valdas Valdemaras. Skaitinius skaitė Paulius Jankus, giedoją Asta Jurgutytė, vargonavo Rita Giedraitienė. Šv. Mišių metu buvo pagerbtas rašytojas Jurgis Jankus jo 90 metų sukakties proga. Klebonas kun. Valdas Valdemaras rašytoją pasveikino ir suteikė jam palaiminimą.

Po šv. Mišių rašytojo Jurgio Jankaus 90 metų sukakties minėjimo akademija vyko Kultūros centre. Minėjimą pravedė Valentina Ručkienė. Maldą sukalbėjo kun. Valdas Valdemaras. Buvo pakeltos šampano taurės ir suaktyvininkų sugiedota „Ilgiausių metų“. Po vaišių vyko akademija, kurią atliko Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkas Paulius Jankus, aktorė Audrė Budrūtė ir dr. Kęstutis Keblys. Po programos ir sveikinimų, suaktyvininkas padėkojo už jo pagerbimą rengėjams, programos atlikėjams ir dalyviams.

Sveikiname rašytoją Jurgį Jankų jo garbingo amžiaus sukakties proga, linkėdami sveikatos ir dar daug kūrybingų metų.

lm

TRIGUBA ŠVENTĖ
ŠV. ANTANO PARAPIJOJE

Sekmadienį, rugpjūčio 8 d., Šv. Antano parapijos bažnyčioje iškilmingomis šv. Mišiomis buvo švenčiama Tautos šventė, Mergelės Marijos gimimas ir Lietuvos Padėkos diena. Mišias už Lietuvos laisvės kovotojų užprašė D.L.O.C. — Detroito Lietuvių organizacijų centras. Mišiose organizuotai su vėliavomis dalyvavo šauliai ir raimovėnai. Vėliavas lydėjo „Švyturio“ jūrų šaulių kuopos vado pavaduotojas Juozas Kincius. Giedoją parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Skaitinius skaitė Matas Baukys. Mišias aukoją parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas, pamokslė labai gražiai su pindamas visas tris šventes.

Po Mišių arti 75 asmenys susirinko parapijos svetainėje, kurioje visų laukė šeimininkų (vadovaujant Pranciškui Televičiui) skanūs obuoliniai blynai su uogiene. Visi turėjo progą pabendrauti su draugais ir pažįstamais, tuo pačiu paremti Šv. Antano parapiją ir smagiai praleisti sekmadienio popietę.

Regina Juškaitė

VĖL SUSIBURIA
DETROITO ATEITININKAI

Š.m. rugpjūčio 15 d., 10:30 val. ryto, Dievo Apvaizdos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios

ateitininkų intencija. Detroito apylinkių ateitininkai jaunučiai, moksleiviai, studentai ir sendraugiai dalyvauja organizuotai su vėliavomis. Po Mišių parapijos svetainėje organizaciniai pranešimai. Kalbėti yra kviečiama seselė Daiva Kuzmickaitė, Lietuvos Ateitininkų federacijos vicepirmininkė švietimo reikalams. Po to tradicinė „rudens arbata“.

Sendraugių valdyba

LOS ANGELES, CA

LIETUVIŲ DIENOS
KALIFORNIJOJE

Metų pradžioje, kai LB Los Angeles apylinkės valdyba varė kalendorių, i tradicines lietuvių dienas susitelkia visų dėmesys, nes šioje veikimo apimtyje yra plati dirva, reikalinga tvirtos valios, stiprių rankų, detalai išmastyto plano... Kaskart viskas turi pagrindinai prasidėti iš naujo, — parapijos kiemo aplinka privalo būti patraukli, kitokia negu sekmadieniais prieš Mišias; viskas parapijos kieme turi būti kitaip. Kaip kitaip?

Šį klausimą gvildena du diplomuoti architektai apsiėmę iš senų gabalų, rėmų ir plokščių, ir erdvės ribotumo suprojektuoti lietuvių dienų įvaizdį, kuriame tilptų stalai, stoginės, programai paaukštinimas, liktų vietos žmonių pasivaikščioti, poilsingas pavėsis užkandžiuojant... Arch. Albinas Sekas, aktyvus valdybos narys, kuriam šį kartą talkina jo ilgu metų kolega ir bendradarbis arch. Bruno Aras, paklaustas ar nepritrūks gero ūpo taip kasmet LB planus vykdyti, atsisakė, kad ne — „ūpas palaiko energiją, energija — ištvermė. Lietuvių dienos skiriamos ne mums vieniems. Visa tai — jaunajai kartai dėl savigarbos. Nėgaila sugaišto laiko, pastangų, nei milžiniško darbo, kai matai, kad lankytojai, svečiai iš toliau patenkinti, kad jaunimas bendrauja ir plūša dėl tautinės reprezentacijos; tuo pačiu, užtikrintai laukia kitų lietuvių dienų Kalifornijoje. Mūsų vaikų šoka ir dainuoja, dalyvauja atitrukę nuo savo mokslo su dideliu noru. Dėl to mums, tėveliams, nieko nėra per sunku, nepakeliamas“, — ramiai užbaigė arch. Albinas Sekas.

Taigi, Šv. Kazimiero parapijos kiemo įprastas vaizdas pasikeis nauju; gero skonio žinovai čia išnaudoja visas galimybes; kas tame kieme planuojama — vėl kita šnėka. Pirmiausia, virtuvė turi nesustoti dirbus; čia patyrusi kulinarė Genutė Plukienė iš anksto planuoja ir ruošia talką. Savanorių pareigos šventėje labai reikalingos ir svarbios. Raimonda Kontrimienė, B. Baipsienė ir LB valdybos pirm. Liuda Avizonienė tuo pasirūpina, telkia moteris ir vyrus dviejų dienų darbams; prie jėgi-

Liuda Avizonienė, LB Los Angeles apylinkės valdybos pirmininkė, vadovaujanti tradicinių Lietuvių dienų rengimui Šv. Kazimiero parapijos patalpose ir aplinkoje vykstančių š.m. spalio 5 ir 6 d.

Po koncerto Pranciškonų vienuolyne Kennebunkport, Maine. Iš k. (iš dalies matomas) pianistas William Smiddy, tėvas Leonardas Andriekus solistės Gina Čapkauskienė ir Al. gelė Kiaušaitė. Nuotr. D. Staniškienė

mo, mašinų pastatymui gretimame kieme; bilietų pardavinėjimui prie gėrimų. Kepiniais aprūpina skautės gražinietės, vadovaujamos Aldonos Venckienės; šventės ženkluiakais — E. Eidimaitė; šventės leidiniui medžiagą renka ir ji redaguoja darbštus parapijos komiteto pirm. ir LB v-bos vice-pirm. Juozas Pupius. Stoginių nuomavimų prekmis rūpinasi patyrusi darbuotoja Birutė Šakalienė. Darbų ruošos koordinacijai akykliai seka ir prižiūri sumani LB Los Angele apylinkės pirm. Liuda Avizonienė.

Spalio mėnesio pirmąjį savaitgalį Lietuvių dienos Šv. Kazimiero parapijos kieme trispalviu plazdeniniu kiekviename praeiviui bylos mūsų kilmės atsi-kartojimą svečioje Amerikos žemėje. Ilgametė tradicija su krintančiais lapais sveikins ir išlydės kiekvieną atsilankiusių. Drauginga kleges, tautinių juostų, drožinių, gintaro, keramikos, dailės ir lino drobių atminimą perkels į ateinančiuosius metus, kaip garbingai atliktą pareigą dabarties praeičiai. Kai šitiek energijos pareikalauja pareigos, už kurias nėra atlyginimo, vien tik tautinės dvasios testinimo / išsilaukymo sąlyga, didžiulė padėka kaupiasi dirbantiesiems ir jų veidus atsimeni, kaip globalinėje sferoje pačius gražiausius.

Stasė V. Šimoliūnienė

LOS ANGELES, CA

Š.m. rugpjūčio 22 dieną, sekmadienį, Šv. Kazimiero parapijos salėje vyks visų laukiamas Los Angeles Lietuvių radio metinis renginys — pokylis, kuris per kelerius metus išaugo į didžiausius pokylių renginius.

Sio renginio meninės dalies atlikėja yra Stasė Šimoliūnienė, sopranas, buvusi ilgametė Los Angeles Lietuvių Radio pirminkė ir redaktorė.

Jos dainų koncerto programa yra naujo, visų mėgiama žanro.

Repertuaras labai įvairus; jos atliekamos dainos yra lietuvių liaudies dainos, lietuvių lengvoji muzika ir pasaulinės lengvosios muzikos kūriniai.

Jai akompanuoja profesionalus muzikas dr. William Lockwood.

Visų atsilankiusių į šį pokylį laukia geri pietūs. Californijos vynas, laimėjimai ir kiti įvairumai.

Linksmajai daliai tango ir valso garsai su lietuviškais refrenais, atliekami akordeonisto Česlovo Geštauto.

Dėl stalų ir vietų rezervacijų skambinkite Albinui Mitkevičiui, telefonu (213) 662-6413. Laukiame gausaus atsilankymo

KENNEBUNKPORT, ME
VASAROJIMAS
KENNEBUNKPORTE

Po daugelio metų teko pasukti į rytus pro New Yorko, Vermonto, New Hampshire kalnus link lietuvių pranciškonų vienuolyno-vasarvietės Kennebunkport, Maine. Traukė ne tik pasakiškas pajūrio krantas, bet ir ta lietuviška oazė, kurią patyrėm atostogaudami ten prieš daug metų ateitininkų sendraugių stovykloje. Dar ir dabar, kasmet, rugpjūčio mėnesį susirenka ten gražus būrys į ateitininkų sendraugių stovyklą (dr. Č. Masačio rūpesčiu organizuojamą). Mūsų atostogos tačiau šiais metais nesutapo su šios stovyklos laikotarpiu.

Išskrus pro vartus į Šv. Antano pranciškonų vienuolyną pasitiko tas pats gražus gamtos vaizdas. Prieš akis buvusios gimnazijos pastatas, dešinė — pagrindinis vienuolyno pastatas su jame nuostabią gražią koplyčią. Koplyčios architektas dr. A. Kulpa, iš Toronto ir dailininko prof. Vytauto Jonyno vidaus išpuošimas su nuostabiais gražiais vitražiniais langais ir kt.

Lauke, pastatų priekyje impozantiška, didžiulė skulptūra, to paties menininko Vytauto Jonyno, kuri buvo pastatyta 1964 m. pasaulinėje parodoje New Yorke, Vatikano paviljone. Ir iš ten perkelta čia į pranciškonų vienuolyno sodybą, ją puošti ir žavėti lankytojus. Skulptūroje vaizduojama kovojanti, kenčianti ir triumfuojanti bažnyčia. Buvusios gimnazijos kairėje stovi gražiais užrašais pavadinti vasarotojų nameliai — Palanga, Kretinga, ir Baltija. Takelis nusėtas mišiomis vasaros gėlių mišiniais.

Visas gyvenimas sukasi aplink buvusios gimnazijos pastatą, kuris administruojamas

losangeliečių, santamoniečių ir kitų apylinkių lietuvių.

Vytautas Šeštokas

Floridos „Saulutės“ siuntinius į sunkvežimį krauna Juozas Baltrus (kairėje) ir Narcizas Kreivėnas.

tevo Rafaelio, ponios Sofijos ir jai padedančios ponios Algimos. Pats pastatas viduje sudaro labai gražų išpūdį atvažiuojamam vasarotojui. Vaizdas tvarkingas. Pagrindiniame koridoriuje stovi impozantiškas manekenas lietuviškos, devynios tautiniais darbužiais, su rugiagėlių puokštės rankose. Sienose kabo tos patios ponios Sofijos suprojektuoti lietuviško rašto gobelenai. Visą gimnaziją puošia paveikslai tapyti Elenos Vasyliūnienės. Šis pasitinkantis vaizdas lyg tvirtina, kad Kennebunkportas dar labai lietuviškas.

Kas rytą pusryčiavome karališkai (gardūs lietuviški sūriai, vaisiai, lietuviškos ruginės duonos, visokių bandelių, pyragų ir t.t.). Tai didelis palengvinimas, nes nereikia rūpintis kavos puodelį kur nors nugriebti. Vakarp keliaudavom pėstute į artimą Kennebunkportą vakarieniauti arba pasidairyti po gražias krautuveles. Kartais su mašina patraukdavom gražesnių vietovių paieškoti.

Vasarotojų būryje (apart ponų Kučinskų, iš Baltimorės) buvo susirinkę didelis būrys Stankių šeimos narių savo metiniam giminių susibūrimui.

Vasarotojų dideliame džiaugsmu, antradienio vakare, įvyko Ginos Čapkauskienės (koncertavusios ateitininkų sendraugių stovykloje) ir Stankių šeimos narių, Angelos Kiaušaus koncertas. Abi solistės, solo ir dueto rinkiniais, žavėjo klausytojus. William Smiddy iš New Yorko pasireiškė ne tik kaip akompaniatorius, bet ir kaip puikus pianistas su keliais kūriniais, kuriuos atliko solo.

Po programos, trumpame žodyje tėvas Leonardas Andriekus padėkojo menininkams už atliktą programą ir pabrėžė, kad tai buvo savanoriškai per vieną dieną solistų suplanuotas renginys. Po to buvo gražios vaišės, suruštos tos pačios ponios Sofijos su mišiomis viešniomis iš Lietuvos.

Norėjosi pasidalinti šios vietovės išpūdziais, kad pagarsinti

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesijuntami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida			
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotėra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos priimamos, gavus prašymą ka nors skelbti.

KENNEBUNKPORTO VASARVIETIS

Idomybėmis. Ši vietovė suteikia fizinį ir dvasinį poilsį. Amerikiečiai, tarp kurių buvęs prezidentas Bush su žmona, labai naudojasi šia vieta. Stebinti miestelio televizijos stotį labai reklamuojama Kennebunkporto įdomesni vaizdai, tarp kurių ypač pabrėžiama ir apibūdinama Šv. Antano pranciškonų vienuolynas-vasarvietė. Čia dar vienas lietuviškas kampelis, sukurta tėvų pranciškonų ir daugelio lietuvių dėka. Galime tikrai didžiulius, bet svarbiausia, raginu visus, ypač jaunąsias šeimas, domėtis ir naudotis šia nuostabią vietovę atostogoms.

Regina Š.

ŠYPSENA IR PINIGAI

Pagrindinėje Vilniaus Senamiesčio Pilies gatvėje po „Lietuvos pašto“ stogu rankdarbių turgus dirba žiemą ir vasarą. Už 2,000 litų nusipirkęs patentą, o vėliau kas ketvirtį mokėdamas 600 litų, gali prekiauti, kiek širdis geidžia, rašo „Sostinė“.

„Jei esi simpatiškas ir mandagus pardavėjas, nesudėtinga uždirbti pinigų, kurių užtenka pragyvenimui“, — sakė 22 metų Vytautas. Jis prekiauja viena populiariausių šio mažo turgelio

prekių — odiniais diržais, kuprinėmis ir piniginėmis. Per dieną Vytautas parduoda po 50-60 odinių diržų.

Užsieniečiai daugiausia turguje perka gintaro gaminius. Ieškantys pramogos, išsirenka įdomesni akmenį su užsilikusiu uodu ar muse. Kai kuriems svečiams tai atrodo neįtikėtina, todėl jie dažnai perka daug tokių šedevrų, kad galėtų padovanoti ir savo tėvynainiams.

Didelę paklausą turi įvairūs odiniai ir variniai pakabukai, sidabriniai auskarai ir žiedai. Šiuo metu Vilniuje nemaža svečių iš Rytų — japonai ir kinai labai mėgsta viską, kas skamba. Moliniai varpeliai jiems pati mieliausia dovana. Kai kurios prekės yra populiarios jau keleri metai iš eilės, pavyzdžiui, moliniai nameliai. Kiekvienas, juos skirtingas, tiesiog mena kūrinys. Kainuoja toks namelis iki kelių šimtų litų.

Senamiesčio širdyje prekiaujantis jaunimas džiaugiasi nenubodžiu darbu. „Didžiausias malonumas yra išjūlyti prekę, kurios tam žmogui visai nereikėjo“, — juokiasi linksmi pardavėjai.

LINAS SIDRYS, M.D.

Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9530 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-0822
4149 W. 63rd St.
312-735-7700

Cardiac Diagnostics, Ltd.

6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9555 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 996-4666
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Sėd. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-776-2888
Namų tel. 708-448-8848

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kaltaba lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 996-7766

ARAS ŽJOSBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1680 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. 708-827-6888
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3800 W. 96th St. Tel. (708) 422-6161
Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v. p.p. - 7 v. p.p., antr. 12:30 - 3 v. p.p.
treč. uždaras, ketv. 1 - 3 v. p.p.
penkt. ir šėd. 9 v. r. - 12 v. p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 776-0888 arba (312) 488-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 776-0888 arba (312) 488-4441

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
Kab. Chicagoje uždaras
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 996-6161
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.

4647 W. 163rd St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
prieinamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktuotai. Susitarimų
(kalbėti angliai) tel. 708-422-6266

SURENDER LAL, MD

Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3399

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

UKRAINA TARP RUSIJOS IR VAKARŲ

ZENONAS PRŪSAS

Rusai nacionalistai vis dar negali apsiprasti su mintimi, kad Ukraina nebėra Rusijos provincija, kad ji yra nepriklausoma valstybė. Net ir toks labai nuosakus ir humaniškas rusas nacionalistas Solženycinas, kuris savo garsioje Gulago Archipelago knygoje rašė, kad jam, kaip rusui, esanti gėda dėl praeityje rusų padarytų skriaudų Baltijos tautoms, ir kuris yra šimtu procentų už Baltijos kraštų nepriklausomybę, ir jis tebesvajoja apie laikinai paklydusius duktus Ukrainos sugrįžimą į motinos Rusijos glėbį. Žinoma, savanoriškai. Ar subrendusi dukra, vieną kartą pabėgusi nuo sunkiai sugyvenamos motinos, vėl geruoju sugrįš gyventi pas savo motiną? Abejotina. Ukrainos atveju daug priklausys nuo trijų veiksnių:

1. ar Ukrainos žmonės labai norės išlikti nepriklausomais?
2. iki kokių laipsnių Vakarai, ypač JAV, gins Ukrainą nuo rusų kėslų diplomatinėmis, ekonominėmis ir net karinėmis priemonėmis?
3. ar Rusija labai norės „atsiminti“ Ukrainą?

Peržvelkime šiuos tris veiksnius.

Ukrainiečių tautinė savimonė

Atėityje svarbią rolę vaidins Ukrainos gyventojų tautinė savimonė. Ten yra trys pagrindinės gyventojų grupės: 1. tautiškai susipratę etniniai ukrainiečiai, ypač tie, kurie gyvena vakarinėje, prieš II Pasaulinį karą

Lenkijai priklausiusioje, Ukrainos dalyje; 2. apie 22% rusų, daugiausia gyvenantys rytinėje Ukrainoje ir Krymo pusiasalyje; 3. iš dalies aprusėję ukrainiečiai, galvoję panašiai, kaip prieš šimtą metų galvojo daugelis apsenkusių lietuviškos kilmės bajorų. Atseit, esu gente ukrainietis, *natione* rusas. Iš pastarųjų didelė dalis yra, buvo ir tebėra komunistai, prieš 1991 metus buvę svarbiais S. S. S. S. S. pareigūnais. Ir dabar daugelis jų yra sulindę į Ukrainos parlamentą, kur prezidentui Kučmai trukdo vykdyti reformas. Ir dabar nėra aišku, kurioje puseje yra jų simpatijos, ar Rusijos, ar Ukrainos, ir kurią pusę jie palaikytų didesnio konflikto atveju, ar net ir tuo atveju, jei Ukrainos ekonomija labai pablogėtų, o Rusijos žymiai pagerėtų. O dabar Ukrainos ekonomija ir gyvenimo standartas yra blogame stovyje. Pavyzdžiui, uždariai yra apie 30% žemesni, negu Rusijoje. Nežinia, kaip bus toliau. Rusijos ekonomija lyg ir nusistovėjo. Pavyzdžiui, praėjusį mėnesį infliacija buvo tik 0,7%. Tuo tarpu Ukrainos ekonomija dar vis blogėja: per pirmąjį šių metų pusmetį Ukrainos BVP (bendras vidinis produktas) nukrito dar 8,7%, palyginti su 1995 metų pirmuoju pusmečiu. Per tą patį laiką pramonės gamyba sumažėjo 3,1%, kapitalo investavimas 31%, o anglies produkcija 19%. Tik cheminės pramonės produkcija paaugėjo 6,8%. Del blogos ekonomijos dabar daugelis Ukrainos etniniai rusai jau pradeda kalbėti,

kad būtų gerai susijungti su Rusija. Ar tokių skaičių didės, priklausys nuo Ukrainos ekonominio vystymosi. Jei ji kris toliau ir pasieks Gudijos lygį, atsiras vis daugiau balsų, reikalaujančių susijungimo su Rusija.

Pagalba iš Vakarų

Kurį laiką JAV ir Europos Sąjunga mažai kreipė dėmesio į Ukrainą. Abi mažai teteikė politines ir ekonomines pagalbas. Paskutiniu metu jos suprato, kad Ukraina, kuri teritorija ir gyventojų skaičius yra panašūs į Prancūziją, galėtų būti svarbi buferinė valstybė Rytiniuose Europoje. Staiga buvo ja susidomėta. Ypač sujudo JAV. Prezidentas Bill Clinton, grįždamas iš susitikimo su Jelcinu Maskvoje, visai dėmiai sustojo Ukrainos sostinėje Kijeve. Gynybos sekretorius William Perry šiais metais aplankė Ukrainą jau 5 kartus. Jis yra pasakęs: „Aš negaliu perversinti Ukrainos, kaip nepriklausomos valstybės svarbumo visos Europos saugumui ir pastovumui. Del to aš čia taip dažnai atvykstu, ir tai yra priežastis, dėl ko JAV skiria tiek daug dėmesio“.

JAV greit surado pinigų negrąžinamai ekonominei pagalbai, kuri šiuo metu yra trečioje vietoje po Izraelio ir Egipto: 330 milijonų dolerių į metus. Tai nedidelė pinigai, palyginti su 3 kartus už Lietuvą mažesniu Izraeliu, gaunančiu 3 milijardus dolerių į metus, bet visgi reikšminga pagalba. Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Strobe Talbott yra užtikrinęs Ukrainą, kad ši pagalba bus nuolatinė, ne vienkartinė. Nenusileidžia ir Europos Sąjunga. Ji šiais metais duos 500 mln. dolerių vertės pasukolų ir paramos. Ji taip pat mokės didžiąją dalį 3,1 ml. dolerių, reikalingų Černobylio

atominės energijos reaktorių uždarymui. Pagal ES ambasadorių Kijeve Luis Moreno, „Nepriklausoma Ukraina turi aukščiausią pirmumą Rytuose Europoje“. Gaila tik, kad privatus investuotojas nesiskubina į Ukrainą, kaip ir į Lietuvą. Pagal Pasaulio Banką, iš visų Rytų Europos kraštų užsienio investuotojams Ukraina naudojanti daugiausia trukdymų ir reikalaujanti aukščiausio mokesčių. Tai dėl komunistų valdomo parlamento. Iki šiol buvo investuota tik 900 mln. dolerių. Reikalai gal pagerės, kai bus išrinktas naujas parlamentas. Prezidentas Leonidas Kučma anksčiau bandė laviruoti tarp Rusijos ir Vakarų, bet paskutiniu metu pradėjo daugiau orientuotis į Vakarų. Jis birželio mėnesį pritarė NATO pletimui ir Rytus ir pareiškė, kad Ukraina norėtų pasidaryti asocijuota NATO nare.

Rusijos ranka

Ukrainos ekonomija kol kas yra labai priarišta prie Rusijos, ypač energijos srityje. Iš ten gauna apie 80% dujų, naftos ir atominio kuro. Už tai Kijevas yra skolingas Maskvai 5 ml. dolerių. Apie 43% Ukrainos eksporto dar tebeina į Rusiją (Lietuvos tik 20%). Už kai kuriuos importuojamus produktus Maskva ima iki 40% maito. Pramonės įmonės dar tebėra surištos su Rusijos įmonėmis. Pavyzdžiui, Kijevo Antanovo lėktuvų fabrikas bandė gaminti lėktuvus eksportui, bet negalėjo gauti dalių iš Rusijos, nes už jas buvo pareikalauta užmo-

kėti iš anksto. Ekonominių spaudimų Maskva bando laikyti Ukrainą priarišta prie Rusijos.

Kad sumažintų priklausomumą nuo Maskvos, Ukraina bando pastatyti naftos terminalą Odesoje prie Juodosios jūros. Tuomet galėtų importuoti naftą ne tik iš Rusijos, bet ir iš Vidurinių Rytų ir iš kitur. Del įvairiausių kliūčių statyba vyksta labai lėtai (ar nepanašu ir mūsų Būtingės terminalą?). Itariama Rusijos ranka.

Ukrainos ateitis labai priklausys nuo ekonomijos. Jei ji visiškai atsisąys ir bus panašiai stovyje, kaip ir Rusijoje, ar dar geresnė, Ukraina galės atsidusti. Nebebus vidinių spaudimų jungtis prie Rusijos, o pati Maskva vargu ar išdrįs naujoti jėgą, ypač jei Vakarai tvirtai paremtų Ukrainą. Jei Ukrainos ekonomija nukris iki Gudijos lygio, ar dar žemiau, gal ir Maskva nelabai puls gelbėti ekonominiame liūne skęstančios Ukrainos, kad ją prisijungtų.

Čia įdomus Gudijos atvejis. Kai pernai Gudijos prezidentas Lukašenka tiesiog meldė Rusijos Černomyrdiną sujungti abiejų šalių ekonomiją ir beveik padaryti Gudiją Rusijos provincija, Černomyrdinas, gal pasitaręs su Jelcinu, atmetė Lukašenkos prašymą. Vėliau Jelcinas, pataikaudamas rusams ultranacionalistams prieš prezidento rinkimus, truputį pajudėjo ta linkme, bet po rinkimų viskas lyg ir nutilo. Turtingasis nenori priimti elgetos gyventi į savo namus ir dalintis su juo savo turtais. Net ir jei tas elgeta būtų artimas giminaitis.

VERTINGA DOVANA LIETUVAI

Š. m. rugsėjo 10-11 d. Danijos karališkosios karinės aviacijos materialinio aprūpinimo dalinio štabo viršininkas pulkininkas leitenantas N. H. Jochumsen ir majoras K. Vinter Lietuvos sveikatos apsaugos sistemai padovanavo septyniolika 75 kubinių metrų talpintuvų tvarsliavos. Du talpintuvai buvo pristatyti Krašto apsaugos ministerijos Karo ligoninei Kaune, o penkiolika pristatyta į Sveikatos apsaugos ministerijos labdaros sandėlius Vilniuje.

Iš viso gauta 191,080 vienietų sterilizacijos rinkinių, kuriuose yra 55 x 45 cm tvarsčių, skirtų pooperaciniam, krūtinės ląstos ir pilvo traumų tvarsčioms.

Dalis siuntos jau perduota Kauno akademinei klinikai. Vilniaus universitetinės „Santariškių klinikiškos“, Kauno III klinikinės, Vilniaus Greitosios pagalbos universitetinės, Vilniaus Šv. Jokūbo, Vilniaus Raudonojo

Kryžiaus, Vilniaus Santariškių tuberkuliozės, Respublikinės Šiaulių ir Panevėžio ligoninėms bei Alytaus raj. centrinei ligoninei. Artimiausiu metu likusi tvarsliava bus paskirstyta kitoms Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms. Sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

Š. m. rugsėjo 13 d., 15 val. Krašto apsaugos ministerijos patalpose, esančiose Savanorių g. 8, Vilniuje, vyks oficialus siuntos perdavimas, kuriame Sveikatos apsaugos ministerija oficialiai perims šią tvarsliavą iš Danijos karinės aviacijos atstovų. Sveikatos apsaugos ministerija nuosirdžiai dėkoja Danijos karinėms pajėgoms už šią nuostabią ir vertingą dovana Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos sistemai.

Paruošė P. Bindokas,
Labdaros skirstymo ir
kontrolės komisijos
pirmininkas

Danutė Bindokienė

Šviesulių properšos

Kiekvieną pavasarį ir rudenį, kai garsieji madų salonai atskleidžia „savo paslaptis“ ir pradeda reklamuoti naujausią ateinančio sezono aprangą, daugumai peršasi mintis, kad madų kūrėjai (dažniausiai vyrai) labai nekenčia moteriškosios giminės ir visai stengiasi neatpažįstamai pakeisti jos išvaizdą. Nors moterys iš pradžių tų madų kratosi, kaip karčiausių vaistų, ilgainiui apsipranta ir pradeda dėvėti daugiausia del to, kad kito pasirinkimo nelabai yra. Tuomet madų kūrėjai kemsą dolerius į mašius ir džiūgauja savo „genialumu“.

Panašiai yra ir su dabartiniu žurnalistų įsitikinimu, kad skaitytojai laikraščiuose eisko tik žinių, baisyrių ar kaip kitaip sukrečiančių sensacijų, kad televizijos žiūrovai neatsisuks programos, kurioje smurtas, palaidumas ir įvairūs iškrūpimai neuzima pirmenybės. Kritikai, nenorėdami pasirodyti „atsilikėliais“, skuba liaupsinti tokias programas, atsidami „menišku“ vertybių net didžiausio šlamšto puslaidyje, o kiti TV kanalai, bijodami prarasti reklamas, stengiasi penėti žiūrovus dar nemalonesniu jovalu. Ilgainiui atsitinka, kad pasirinkimas yra tik prasta arba dar prastesnė programa. Deja, tos programos vis tiek yra žiūromos, nes žmonės mėgsta pasidėti prie televizijos, o nieko geresnio ekrane nėra. Tuomet tiek periodikos leidėjai, tiek TV programų sudarytojai tvirtina, kad spausdinama ar rodoma tai, ką mėgstama publika. Net tuo atveju, kai silpnavačiai ryžtasi pasiekti skaityto ar matyto „pavydžiū“ ir patys panašiai pasielgti. protestuojantiems prieš žiaurumus ir ištvirtimą gerklės užkėsmos JAV konstitucijos paragrafais apie žodžio laisvę.

Ar tikrai žmonės žavisi vien kasdienybės padūgnėmis, ar jų herojai yra žmogžudžiai, sukčiai, žemos moralės propaguotojai? Daugelis sakyti — ne, bet juk mes sutinkame mažai pozityvių reiškinių, kilnių asmenybių ar didžiųjų darbų spaudos puslapiuose, TV ekranuose (ne tik čia, bet jau ir Lietuvoje), tad sakyti, kad publika jų nemėgsta ir nesidomi, yra nesamone.

Kartas nuo karto per visa kraštą nuskrieja tarytum šviesos spindulys, prasiskverbęs pro tirštų debesų properšą. Žmonės suranda savo tarpe didvyri, išgelbėjusį gyvybę, pasiaukojusį del artimo, savo mažo gyvenimo

kelyje netikėtai susidūrusį su išpažiūros nenugalima kliūtimi — ir ja nugalėjusį. Kuri laiką ir žurnalistai nukreipia dėmesį į tą šviesulį, bet nelabai ilgai — „publika to nenori“. O toji publika jau daug kartų rodo, kad kaip tik yra ištroškusi kilnių pavyzdžių, kurie pakeltu iš kasdienybės.

Praėjusią savaitę nuolat girdejomė džiaugsma, kad sena, su linkusi, varginga vienuole pagaliau išleista iš ligoninės ir galbūt pasveiks. Kodėl pasveiks, tuomet ją susidomėti, juo labiau žavėtis? Ogi del to, kad ji spinduluote spinduliuoja Viespaties dvasią ir artimo meilę. Tai, ką ji atlieka tarp Indijos vargingiausių, yra nebe žmogiškos, o dieviškos meilės atspindys žemėje. Motina Teresė ant savo traupų ir senų pečių noriai kraunasi ir neša nesuskaitomų mirusių vargų, skausmą, negalias. Galbūt ji niekuomet nežinos (bent šiame gyvenime), kiek jos pavyzdys paskatino kitus daryti gera.

Kilnų pavyzdį turi ir Čikaga, tai arkidiecezijos galva, kardinolas Joseph Bernardin. Ne visi arkidiecezijos tikintieji (net dvasininkai) visuomet priėmė kardinolo nurodymus, patarimus ar taisykles. Kai reikėjo, jis mokojo būti griežtas ir neatlaidus. Galbūt tai gero vadovo pažymys, bet daugeliui tas kaip tik „pabrūkia prieš plauką“. Vienok kardinolas buvo ir yra sugyvenamas, ir tolerantiškas — tai gavome ypač patirti, kai jis buvo apkaltintas baisyrių nusikaltimu (vėliau kaltintojas savo teigimus pat atsakė, o kardinolas jam atleido), kai pernai paskelbta, kad jis serga nepagydomu vėžiu. Tuomet apie kard. Bernardiną pradejo burtis ir katalikai, ir nekatalikai, ir sveiki, ir ligoniai, stengiamiesi iš jo pasisemti bent krislelį stiprybės ir dvasinės giedros, atsidūrus prieš kiekvieną žmogų bauginatį likimą. Galima sakyti, kad kardinolas turėjo daugiau įtakos ir padarė gero savo ganimiesiems sirgdamas, negu sveikas.

Kuri laiką, lyg kėlis žingsnius atsitraukusi, vežio liga dabar ji vėl puole visu smarkumu. Gydytojai jau paskelbė apytikrą mirties datą, tačiau kardinolo nuotaika, pasidavimas Dievo valiai, nepaisant visiemis žmonėms įgimtos kentėjimo bei mirties baimes, moko ne tušciais žodžiais, o kilnų pavyzdžiu, kurio ignoruoti negali ir žurnalistas.

Lietuvos aviacijos paminklo Kauno (Aleksoto) S. Dariaus ir S. Girėno aerodrome statybos pradžia, pabeliant kartinį akmenį 1996 m. kovo 12 d. Iš kairės: karo oro pajėgų vado pareigas einantis plk. S. Murza, Seimo narys R. Genzelis, Krašto apsaugos ministras Linas Lukševičius, Kauno miesto mero pavaduotoja V. Margevičienė, Kultūros ministras Juozas Nekrošius ir Kauno teritorinio gyvybos štabo vadas kpt. P. Urbanavičius.

Nuotr. Prano Abelkio

TĖVYNĖS LABUI

BALYS RAUGAS

17

Tuo metu prasivėrė durys ir pasirodė Danutė, sušvisdama šviesiai melsvu drabužiu.

- Kaip žiemos karalaitė! — šūktelėjo Keraitis.
- Ar aš, ar mano naujasis paltas su skrybėlė?
- Viskas kartu — tetrūkstą ledo pilies su sostu! Ar aš tikisiu palydovu?

— Imk už rankos ir veik — linksmi atkirtu. O tetai: — Sudiev, miela tetulyte, greitai pasimatysime... Jau gatvėje Keraitis pastebėjo, kad Danutės bendravimas su teta puikus — nuosirdžiai draugiškas.

— Taip, aš ją myliu, ir ji mane labai myli, net lepinia, tik aš stengiuosi nesuglebiti. Nežinau, ar motina savo dukrą gali labiau mylėti. Juk ir šią apdaro eilutę, su kuria, kaip tu sakei, „atrodau kaip sniego karalaitė“, ji padėjo po Kalėdų eglutę. Jeigu ne ji, aš negalėčiau taip lengvai ir moko siekti.

Pakeliui į Spaudos fondą, Laisvės alėjos pradžioje, stabtelėjo prie fotografo reklamai išstatytų nuotraukų.

— Antanėli, ar nebūtų gerai ir mudviem nusifotografuoti? Abu esame su naujais drabužiais. Tai būtų mūsų bendrojo gyvenimo albumo pralaiminimas, o paskui daugelio metų margaspalvių akimirksnių vaizdai.

— Kai šitaip įdomiai su polėkiu kalbi, būtinai reikia nusifotografuoti.

Nusifotografavus ir pasižvalgus Spaudos fonde, Keraitis pasiūlė pavaikšinėti po senamiestį:

- Žinai, Danute, tiek metų gyvenau Kaune, o tepažįstu jo tik tą dalį, kur man teko darbuotis ir moky-

tis. Senamiestyje, mūsų senosios istorijos lopšio dalyje, nebuvo lemta pavaikšinėti.

— O su manimi dar blogiau: iš miesto centro niekur nebuvau išėjusi.

Pakilius nuotaukos vedinį, pavaikščiojo senamiestio gatvėmis, pasvajojo prie Vytauto Didžiojo statytos pilies griuvėsių, kurių dalį skalauja Neris. Sakoma, kad ši pilis yra viena iš seniausių „vandens pilių“, išlikusių Lietuvoje. Apžiūrėjo ir Vytauto Didžiojo statytą Pranciškonų bažnyčią, visų vadinamą tik Vytauto Didžiojo vardu. Su dėmesiu žvalgėsi ir Vytauto Didžiojo laikais statytoje arkikatedroje.

Ekskursija po senamiestį baigė, Danutei pradėjus skųstis nuovargiu. Be to, artėjo ir atsisveikinimo valanda iki būsimo savaitgalio, jeigu kokia priežastis nesutrukdys. Tačiau sutarė kiekvieną vakarą, apie 9 valandą telefonu pasikalbėti.

Grįžęs į Jonavą, Keraitis rado šaulių būrio vado laišką, prašančį skambtelėti sugrįžus, nes reikalingas svarbus. Ne Keraičio būdas atidėlioti. Nedelsė ir dabar. Būrio vadas atsiprašė, kad ir vėl jis yra priverstas valdybos vardu kviesti Klaipėdos krašto atvadavimo minėjime, kuris įvyks sausio 18, pakalbėti, ypatinga dėmesį skiriant šaulių vaidmeniui tame Lietuvai svarbiame žygyje.

Norių pasakyti, kad posėdyje mes visi baiminome del jūsų varginimo, tačiau rūpi žmones įpratinti gausiau minėjimuose dalyvauti, o čia kaip tik labai daug lemia kalbėtojas. Jūs juk žinote, kaip žmonės šneka apie jus. Kai kurie net kartoją jūsų pasakytas mintis. Taigi labai prašau neatsisakyti ir pagelbėti visuomenės samoninimo pastangoms.

Po tokių žodžių Keraičiui nieko neliko, kaip tik

pasakyti „sutinku“, bet parūpo ir paklausti:

- O šalia mano paskaitos nieko daugiau nebus?
- Žinote, galvojame vienaip ir kitaip, bet kadangi netrukus Vasario 16-osios minėjimo ruošia ir vėl gali kristi ant šaulių pečių, todėl šį kartą norime pasitenkinti tik paskaita, po jos gaisrininkai pagros, o jaunimas ir visi, kurie norės, pašoks. Juk reikia kokių nors masalo jaunimui. Pagaliau juk minėsimės visai Lietuvai labai malonų ir linksmą įvykį. Jeigu įvyks kokie pasikeitimai, pranešiu nedelsdamas.

Padėjęs telefono ragelį, Keraitis pagalvojo — jiems, turbūt, atrodo, kad tas Keraitis viską taip ir žino. Tik skambtelėk, ir jis jau šūkauja scenoje. Aišku, Klaipėdos vadavimo istoriją bendrybėmis žinau, bet be datų, vardų bei vietovių kalba gali virsti „iškilmingu tuščiažodžiavimu“. Reikia pavartyti istorijos vadovėlį ir paskaityti kai ką iš to sukilimo dalyvių atsiminimų, paskelbtų „Karyje“ ir „Trimite“.

Sausio 18-osios popietėje jis pasitiko stotyje linksmtę Danutę, atvykusią, kaip ji išsireiškė — „pasiklausyti istorinės pamokos“.

Nustebo Keraitis, išvydęs pilnutėlę salę ir, atsiminęs telefonų pasakytus šaulių vado žodžius, pajuto keistą vidinį malonumą. Tačiau, pradėjus šaulių pirmininkui pristatyti minėjimo paskaitininką, beriant komplimentus bei panegiriką, jis nuleido galvą, galvodamas „ir kam gi viso to čia reikia...“ Nors Danutė, spausdama jo ranką, neslėpė džiaugsmo bei pasigrožėjimo savo sužadėtinui.

Sutiktas gausiais plojimais, padėkojęs už pakvietimą, pasidžiaugęs gausiai susirinkusia publika ir palinkėjęs visada domėtis tautiniais klausimais, pastebėjo, kad jis dalį savo paskaitos perdus gyvu žodžiu,

o dalį skaitys iš rankraščio.

Klaipėdos atvadavimo septynerių metų sukakties minėjime rūpi prisiminti Lietuvos šaulių sąjungos vaidmenį, nepaprastai reikšmingą aname istoriniame mūsų valstybės žygyje. Neuzmiršome šaulių ir Lietuvos kariuomenės — Lapkričio 23-osios minėjime. Tačiau Klaipėdos atvadavime del to meto politinių aplinkybių oficialiai kariuomenė nedalyvavo — karių dalyvavimas buvo savanoriškas, o šaulių sąjungos vadai buvo vieni iš pagrindinių to žygio iniciatorių. Šia proga žvilgtelėkime į šaulių sąjungos ištaka, išsilejusia į reikšmingą veiklą mūsų Tėvynei.

Apie šaulių sąjungos organizavimą ir veiklą yra paskelbta nemažai atsiminimų, pasakojimų iš pačių kūrėjų ir veikėjų. Šaulių sąjungos kūrėjas ir ilgametis jos valdybos pirmininkas Vladas Putvins (pradžioje Putvinskis), miręs Kaune peritų metų kovo 5 d., bene daugiausia paskelbė spaudoje atsiminimų ir įvairiausių apie šaulių veiklą straipsnių, iš kurių lengva suprasti sąjungos esmę bei dvasią.

Dailininkas Antanas Žmuidzinavičius savo atsiminimuose teigia, kad 1919 metų pradžioje jis su visuomenininku Matu Šalium pradėjo svarstyti apie organizuotą apginkluotų piliečių talką mūsų kariuomenei pradėjusiai kovą su Lietuvos priešais. O tuo tarpu Vladas Putvinskis savo gimtineje jau organizavo gyventojų apsaugą nuo pradedusių siautėti pleskių.

Antanas Smetona, netrukus tapęs pirmuoju Lietuvos prezidentu, pažinęs Putvinskį nuo 1890-ųjų metų — studentavimo laikų, savo straipsnyje rašė, kad bajorų kilmės Putvinskis save laikė „gente lituanu, natione polone“, tai yra — lietuvių kilmės, c lenku tautos.

(Bus daugiau)

PILKOJI PELE KNYGA (I)

REMIGIJUS MISIŪNAS

Knyga — it daugiabialis deimantas. Vieniems ji neša žinias, kitą paguodžia sunkią minutę, trečiam užpildo laisvalaikį. Neretai knyga naudojama idėjų perteikimui ir ji buvo labai reikalinga pirmaisiais pokario metais Vakarų Europoje veikusioms išeivių organizacijoms ir įstaigoms. Kai kurios jų savo leidybinių planų realizavimui buvo įsteigusios leidyklas. Konkretiai galima kalbėti apie Šv. Sosto delegatūros lietuviams Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje spaudos skyrių, Skautų brolijos spaudos skyrių ir Ateitininkų spaudos leidyklą.

Produktiviusiai dirbo Šv. Sosto delegatūros lietuviams Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje spaudos skyrius. Delegatūra 1946 m. pradžioje įsteigė Vatikano misiją tikslu savarankiškai tvarkyti religinį-moralinį lietuvių gyvenimą. Be spaudos delegatūra turėjo pastoracijos, auklėjimo ir labdaros skyrius. Spaudos skyriaus vadovu buvo kun. S. Yla, amžininku atsiliepiamais, vedęs jį su dideliu pasiaukojimu ir skyres leisti spaudai ne tik Stuthofio koncentracijos stovykloje pakirstą sveikatą, bet ir kuklias asmenines santaupas.

Žinia, pasiaukojimas klanus verčia, bet reikia ir patirties, o „juodajame mene“ jo spaudos skyriaus darbuotojams pradžio trūko. Matyt, dėl to pirmoji delegatūros knyga — „Medžiaga tremtinių pastoracijai“ — išvydo dienos šviesą 1946 m. su leidyklos „Giedra“ pagalba. Kita knyga — K. Čibiro „Liturgika“ — pasirodė 1947 m., padedant laikraščio „Mūsų kelias“ redakcijai. Ko gero, belesidami jais, skyriaus darbuotojai įgavo reikiamos patirties, nes toliau darbavosi savarankiškai ir 1947 m. dar išleido septynias, 1948 m. — dešimt ir 1949 m. — dvi knygas.

Delegatūros knygos daugiausia buvo skirtos šeimos ir jaunimo doroviniam bei religiniam auklėjimui. Kaip matėme, vienas pirmųjų jos leidinių buvo vadovėlis — K. Čibiro „Liturgika“. Taip pat mokykloms buvo skirta „Sventoji istorija: Naujasis įstatymas“ bei „Sventoji istorija: Senasis įstatymas“ ir P. Kirvelaičio vadovėlis „Dorovė“. Besirušiantiems priimti sutvirtinimus turėjo pagelbėti J. Gutauskio „Didysis svečias“, kur vaikams buvo aiškinami įvairūs religiniai atributai.

Taipogi vaikams buvo išleista S. Ylos knygelė „12 pasakalėlių su mažaisiais apie Jėzų“. Jaunimui — T. Totho knygos „Jaunuolio mokslas“, „Jaunuolio kovos“, „Jaunuolio būdas“ ir „Jaunuolio religija“, o mergaitėms — M. Pečkauskaitės (Šatrijos Raganos), „Rimties valandėlė“. Šiuos leidinius galima traktuoti kaip delegatūros bandymus prisidėti prie auklėjamosios literatūros stygiaus likvidavimo. Mat, tuo metu išeivijoje besidžiaugiant, kad veik nepasirodė geltonosios literatūros, kartu buvo pergyvenama, jog trūko žadinančios idealizma. Beje, T. Totho knygas delegatūra išleido jau po 1948 m. valiutos reformos, kada išeivikai knygai prasidėjo sunkios dienos, tad spaudos skyrius negalėjo tęsti pažado parengti seriją panašaus pobūdžio knygų.

Atskirą grupę sudaro delegatūros knygos šeimos klausimais. Tarp jų didžiausią susidomėjimą sukėlė dviejų laidų (1947 ir 1948 m.) sulaukusi S. Ylos „Meilė“, kur buvo aptarinėjama meilės esmė, jos elementai ir formos. Taip pat pasirodė vysk. V. Brizgio studija „Moterys“ ir trys knygos, skirtos vaikų auklėjimui, ypač seksualinėms problemoms. Tai — P. Maldeikio „Tevai ir vaikai“, „Seksualinis auklėjimas“ bei jo ir A. Maceinos „Ly-

„Aušros“ mergaičių gimnazijos ir Vytauto Didžiojo universiteto Kaune kolegos (iš kairės) Stasė Lapaitė Semeniene ir Janina Čiuzlytė Simutiene susitiko Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos 24-tajame seime Čikagoje Darbo dienos savaitgalį.

Nuotr. Zigmo Degučio

čių problema“.

Delegatūra dar paskelbė S. Sužiedėlio studiją „Sventas Kazimieras: 1458-1484“, S. Ylos traktatą kely: „Kaceto poezija“. Jis pasirodė 1947 m. Kirchheim-Tecke, kur veikė delegatūra, be jokių nuorodų į leidėją, tačiau jos autorius, — S. Yla — ko gero, pasinaudojo jo vadovauto spaudos skyriaus galimybėmis. Beje, be knygų delegatūra leido žurnalą kunigams „Auka“.

Gana stabilūs buvo spaudos skyriaus leidinių tiražai. Dažniausiai jie svyravo tarp 2,000-3,000 egzempliorių. Tokius dydžius iš dalies galima paaiškinti ir leidinių apimtimi. Daugiausia tai buvo brošiūros, tad tokie jų dydžiai leido didinti tiražus.

Spaudos skyrius pats užsiėmė savo knygų platinimu. Kaip ir visi leidėjai, jis po 1948 m. valiutos reformos neišvengė nemalonių su atsiskaityti vengiančiais platintojais, kartais — net skandalingų istorijų. Pavyzdžiui, skyrius vieną platintoją, skolingą 212 DM, tris kartus raštu ir sykį žodžiu prašė grąžinti pinigus. Po paskutinio karto skyrius paskyrė terminą, po jo pažadėjo kreiptis į visuomenę dėl platintojo nesąžiningumo. Pastarajam neatsiliepęs, delegatūra tęsė savo žodį Augsburgėjeėjusio laikraščio „Žiburiai“ puslapiuose. Matyt,

Dar vienas klausimas — ar turėjo delegatūra ką nors bendro su S. Ylos eiliu rinkiniu „Sutryptame kely: kaceto poezija“.

Jis pasirodė 1947 m. Kirchheim-Tecke, kur veikė delegatūra, be jokių nuorodų į leidėją, tačiau jos autorius, — S. Yla — ko gero, pasinaudojo jo vadovauto spaudos skyriaus galimybėmis. Beje, be knygų delegatūra leido žurnalą kunigams „Auka“.

Gana stabilūs buvo spaudos skyriaus leidinių tiražai. Dažniausiai jie svyravo tarp 2,000-3,000 egzempliorių. Tokius dydžius iš dalies galima paaiškinti ir leidinių apimtimi. Daugiausia tai buvo brošiūros, tad tokie jų dydžiai leido didinti tiražus.

Spaudos skyrius pats užsiėmė savo knygų platinimu. Kaip ir visi leidėjai, jis po 1948 m. valiutos reformos neišvengė nemalonių su atsiskaityti vengiančiais platintojais, kartais — net skandalingų istorijų. Pavyzdžiui, skyrius vieną platintoją, skolingą 212 DM, tris kartus raštu ir sykį žodžiu prašė grąžinti pinigus. Po paskutinio karto skyrius paskyrė terminą, po jo pažadėjo kreiptis į visuomenę dėl platintojo nesąžiningumo. Pastarajam neatsiliepęs, delegatūra tęsė savo žodį Augsburgėjeėjusio laikraščio „Žiburiai“ puslapiuose. Matyt,

SKELBIAME „DRAUGO“ PRENUMERATORIŲ VAJŲ

JAV LB Kultūros taryba su Lietuvių fondo pagalba, įvertindama periodinės lietuviškos spaudos svarbą užsienio lietuvių tautinės savimonės palaikymui ir naujų visuomenės narių pritraukimui bei apjungimui, skelbia 1996 m. Spaudos vajų.

Savo ruožtu, „Draugo“ administracija bei redakcija, įvertindama Kultūros tarybos bei Lietuvių fondo paramą lietuvių periodinei spaudai, skelbia naujų prenumeratorių vajų. Vajaus sąlygos yra tokios:

1. terminas — nuo š.m. rugsejo 1 d. iki 1997 m. sausio 1 d.;
2. metinis prenumeratorio mokestis už naują prenumeratorą yra 65 dol. JAV LB Kultūros taryba ir Lietuvių fondas prie kiekvienos naujos prenumeratorės „Draugui“ prisidės su 20 dol. „Draugo“ administracija kiekvienai daro 10 dol. nuolaidą.

Prašome užpildyti šią spausdinamą formą ir kartu su čekiu atsiųsti „Draugui“. Čekius rašyti „Draugo“ vardu.

JAV LB Kultūros tarybos Spaudos vajus

Siunčiu atpigintos prenumeratorio mokestį \$ — metams

Priedu auką „Draugui“ \$ —

Iš viso \$ —

Vardas _____ Pavardė _____

Adresas _____

Prašau prenumeratorio užsakymą su čekiu siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629

Administratorius

platintojo, tiksliau, jo žmonos reakcija buvo gan nelaukta. Ji kitam laikraščiu — „Minties“ — atsuntė atvirą delegatūrai adresuotą laišką, kur teigė, kad spaudos skyriaus poelgis labai skaudus jai ir keturiems vaikams. Platintojo žmona tvirtino, jog vyras negalėjo atsiskaityti, ji sirgo, o vyrui vargstant su vaikais užvirto reforma, gi pinigai buvo keičiami tik vienam žmogui. Savo laišką platintojo žmona užbaigė deju, kad savo poelgiu spaudos skyrius iš jos šeimos atėmė viską: gerą vardą ir pasitikėjimą visuomenėje, o tuo pačiu ir galimybę kaip nors išbristi iš sunkumų. Deja, ji nesugrąžino „Minties“ redakcijos, kuri išsiaiškino, kad jos vyras skolingas laikraščiu apie 500 DM.

Spaudos skyriaus leidiniai turėdavo religinį pritarimą, kurį suteikdavo kan. F. Kapočius. Knygų poligrafinė kultūra buvo gana kukli, poros viršelius parengė P. Osmolskis, vienos — K. Varnelis.

Spaudos skyrius darbą baigė 1949 m. Gal tai buvo susiję su delegatūros performavimu į Sielovados tarnybą ir jos veiklos apimtį sumažėjimu. Gal ir gal, i šį bei kitus neaiškius, su spaudos skyriumi susijusius klausimus, padėtų atsakyti Putname saugomas S. Ylos archyvas, bet Putnamas taip toli nuo Vilniaus...

VILNIUJE — JAV LIETUVIŲ CENTRAS

Vilnius, rugsejo 9 d. (Elta) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas sveikina JAV Lietuvių bendruomenės iniciatyvą įsteigti Vilniuje Amerikos lietuvių centrą. Pasak prezidento, negalima atidėti tokio centro įsteigimo ilgą laiką. A. Brazauskas nuomone, jau kitų metų pradžioje jis galėtų pradėti funkcijuoti. Apie tai prezidentas pareiškė ketvirtadienį per savo susitikimą su Seimo ir JAV Lietuvių bendruomenės atstovų komisijos nariais. Šios komisijos antroji sesija šią savaitę vyko Vilniuje.

A. Brazauskas pageidautų, kad vyriausybė kuo greičiau priimtų nutarimą dėl Amerikos lietuvių centro įsteigimo. „Nutarime būtų nustatyta, kokios yra to centro funkcijos, numatytas jo finansavimas iš biudžeto“, sakė prezidentas.

Valstybės vadovas tikisi, kad Amerikos lietuvių centras galėtų spręsti daugelį Lietuvos ir išeivijos problemų. „Tokiam centre galėtų būti informacija apie gyvenimo sąlygas Lietuvoje, kad išeiviai, norintys sugrįžti, turėtų galimybę sužinoti apie viską, kas jų čia laukia“, įsitikinęs prezidentas. Seimo ir JAV Lietuvių bendruomenės atstovų komisijos antrojoje sesijoje daugiausia dėmesio kaip tik ir buvo skirta išeivių sugrįžimui į Lietuvą ir jų integracijai. Konstatuota, kad didžiausia problema — informacijos trūkumas apie gyvenimo sąlygas Lietuvoje.

Prezidentas mano, kad Amerikos lietuvių centre Vilniuje turėtų dirbti ne tik išeiviai, bet ir nuolat Lietuvoje gyvenantys piliečiai. „Tokių būdų mes turėsime žmonių, kurie gerai žino gyvenimą Lietuvoje, ir žmonių, kurie gerai žino, ko norėtų Amerikos lietuvių“, tvirtino valstybės vadovas.

Susitikime su A. Brazausku komisijos nariai pasiūlė Amerikos lietuvių centrą priskirti vyriausybės kompetencijai. Prezidentas siūlė neatsilijant rengti vyriausybės nutarimo dėl centro steigimo projektą.

• 1964 m. spalio 16 d. Kinija susprogdino pirmąją bandomąją atominę bombą ir tapo penktąja pasaulio galybe, turinčia branduolinius ginklus.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVENKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 98th Street
Tel. (708) 424-9884
(312) 581-9884

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-988-2658.

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas prieinamomis kainomis. Draudimas garantuojamas.
GEDIMINAS
312-925-4331

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORŲ VENTILUOJIMUS.
M. Deckys
Tel. 312-588-8624

WILLOWBROOK FORD CO.
Suteikiu galimybę pirkti naujus ir varžytus autos. ir kreditą. (Reikia turėti: „Soc. Sec.“, vairavimo leidimą, darbą, pasą, čekių knygelę).
Kreiptis: Gloria Campo, tel. 708-986-5000 arba Margarita tel. 630-322-9685

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5859
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įrašavimas vežimui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

EMERICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archap Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite paruošti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravims. Įrašavimas vežimui.

HELP WANTED

Ieškoma subrendusių, dirbančių motoris, kalbančių lenkiškai, lietuviškai, tiek tiek angliai, būti kompanijose vyr. amžiaus lietuvių vakarais ir gyvenanti kartu arti 33 St. ir S. Aberdeen. Dienos metu gali dirbti kur nors kitur. Kreiptis angliai: Susan, tel. 312-643-3148.

IEŠKO DARBO

Motoris ieško darbo. Siųgti tel. 312-436-9887

50 metų motoris nuolatine JAV gyventojų, ieško darbo ligonių slaugymai, vaikų priežiūrai. Atlieka visus namų ruošos darbus.

Kreiptis tel. 708-499-2996

NAUJA KASETĖ

„ŠIRDIES DAINA“

Išleista Pašvaistės choro London, Ont. Kanada

Gaunama „Drauge“

Kaina 11 dol. Su persiuntimu 13 dol.

DRAUGE GAUNAMOS LIETUVIŠKOS KNYGOS

LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS. Vilnius P. teraitis. 579 psl.	\$20.00
ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS. V. Baravykas. 590 psl.	\$20.00
NORS NEŠVIETĖ LAIMĖJIMO VILTIS. Romanas. Jonas Mikėlinas. 284 psl.	\$8.00
TIKROJI LIETUVA. Algirdas Gustaitis. 291 psl.	\$10.00
LIETUVIŲ FONDAS II. A. Juodvalkis. 583 psl.	\$25.00
KORP. NEO-LITHUANIA. 1922-1992. 461 psl.	\$30.00
MALDA LIETUVAI. Lietuvos vaizdų albumas. Juozas Polis. 175 psl.	\$16.00
AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910. Vaclo. Biržiška. Red. St. Vaškevič. 280 psl.	\$10.00
LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJA. Dr. Ant. Tyla. 626 psl.	\$17.50
KAZYS BIZIAUSKAS. I ir II dalis. Monografijos. Pranas Zundė.	\$8.00
SAULĖGRAŽŲ TVANAS. Apsakymai. Nijolė Jankutė. 192 psl.	\$8.00
MESKOS MAUROJIMO METAI. Romanas. Kazimieras Barėnas. 444 psl.	\$15.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Su knygomis gausite sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygos kaina ir perkantimo mokesčio. Mūsų gyv. pridėdama State sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

Mielai „Draugo“ Skaitytojai,

Šiuo metu ypač pablogėjo „Draugo“ pristatymas. Atrodo, kad nuo liepos pradžios, kai Čikagos centrinis paštas įsikraustė į naujas patalpas, laikraščio pristatymas visai suiro. Mūsų skambinimai ir skundų rašymai neturi daug įtakos, jeigu nėra paremti tiksliais duomenimis. Pradedant rugsejo mėnesiu, mes spausdiname „Drauge“ čia pridėta formą. Prašau ją užpildyti, vieną kopiją nusiųsti savo vietiniam paštui, o kitą kopiją atsiųsti mums. Turėdami tikslius duomenis, mes galėsime spausti paštą, kad laikraščio pristatymas būtų sutvarkytas. Skundai be tikslių duomenų neduoda jokių vaisių.

My mailing label:

To: Postmaster

City/Town _____ State _____

Zip _____

Dear Postmaster:

Delivery of my daily newspaper, the DRAUGAS, has been very irregular. As postal rates increase and modernization takes place delivery is getting worse and worse. I have kept track of September issues of DRAUGAS for a two week period and noted the day on which I received each issue. I hope this will help you to find and correct the reason for the poor delivery.

Date of Issue	Date Received	Date of Issue	Date Received
Sept. 17, 1996	_____	Sept. 24, 1996	_____
Sept. 18, 1996	_____	Sept. 25, 1996	_____
Sept. 19, 1996	_____	Sept. 26, 1996	_____
Sept. 20, 1996	_____	Sept. 27, 1996	_____
Sept. 21, 1996	_____	Sept. 28, 1996	_____

Sincerely yours,

Copy sent to:
Circulation Manager
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

KAS TAS DRUSKININKŲ GARBĖS PILIETIS?

Įsimintinos studijų dienos, bet dar labiau įstrigusios tos, kai vaikščiojau Vilniaus universiteto koridoriais kaip dėstytojas. Nuo seno man knietėjo vertimai. Todėl ne tik išvertiau keletą knygų, bet, apsigynęs disertaciją, norėjau skaityti vertimo teorijos, istorijos, bibliografijos kursus, įkurti šioje aukštojoje mokykloje vertimo katedrą. Ne kartą apie tai kalbėjau įvairiomis progomis Vilniuje, Kijeve, tuometiniame Leningrade, Maskvoje ir kitur, kai neskytėko susidurti su šios srities specialistais. Per didelius vargus pagaliau buvo duotas leidimas filologijos fakultete turėti vertimo specializaciją, kuriai buvau paskirtas vadovauti.

Kad šios specialybės studentai galėtų šiek tiek labiau praplėsti akiratį, susipažinti su įdomiais, daug knygų iš įvairių kalbų išvertusiais žmonėmis, vienasys sugalvojau „skrajojantį“ seminarą: su studentais rinktis pas kurį nors įžymesnį vertėją namuose, kad studentai patys pamatytų tas sąlygas, kur jie dirba, susipažintų dažnai dėl politinių ir tautinių sumetimų daug vargo, nuoskaudų patyrusiais žmonėmis, iš jų lūpų išgirstų apie sunkų, tačiau naudingą, įdomų ir kūrybišką darbą. Šitaip su grupele studentų ne kartą aplankėme jau ne centimetrus, bet savo vertines knygas lentynose metrais skaičiuojanti talentingą vertėją Dominyką Urbą.

Deja, mūsų tas „skrajojantis“ seminaras ir visa specializacija po 15 metų universiteto vadovybės, visiškai nepaaiškinus priežasčių, buvo uždrausti. Greičiausia todėl, kad tiek aš pats, tiek ir tie mano praktininkai ir teorininkai mokslo reikalams pasirinktieji asmenys saugumo nebuvo palankiai vertinami. Tačiau mums dar pasisekė: laiku vienasys išsirengėme ir išvažiavome į Druskininkus pas Antaną Dambrauską, kurį daugelis lankytojų vadindavome profesoriumi. Taigi, po šitiek metų nepaprastai įdomu pasikalbėti su daugelį metų praleidusiu tremtyje, daug nuoskaudų, neteisybės patyrusiu, plačios širdies ir dar platesnio literatūrinio akiračio, neeilinės erudicijos vyresnės kartos lietuvių kultūros mylėtoju, platintoju ir kartu darbščiu jos turtintoju — apie 17 išverstų veikalų.

Jis išgarsėjo gal ne tiek doru darbu ir sąžiningai atliekamomis pareigomis, ne tiek kad buvo Sibire, nes daugelį kas anuomet „pas meškas“ iškeliavo, bet daugiausia vertimais iš

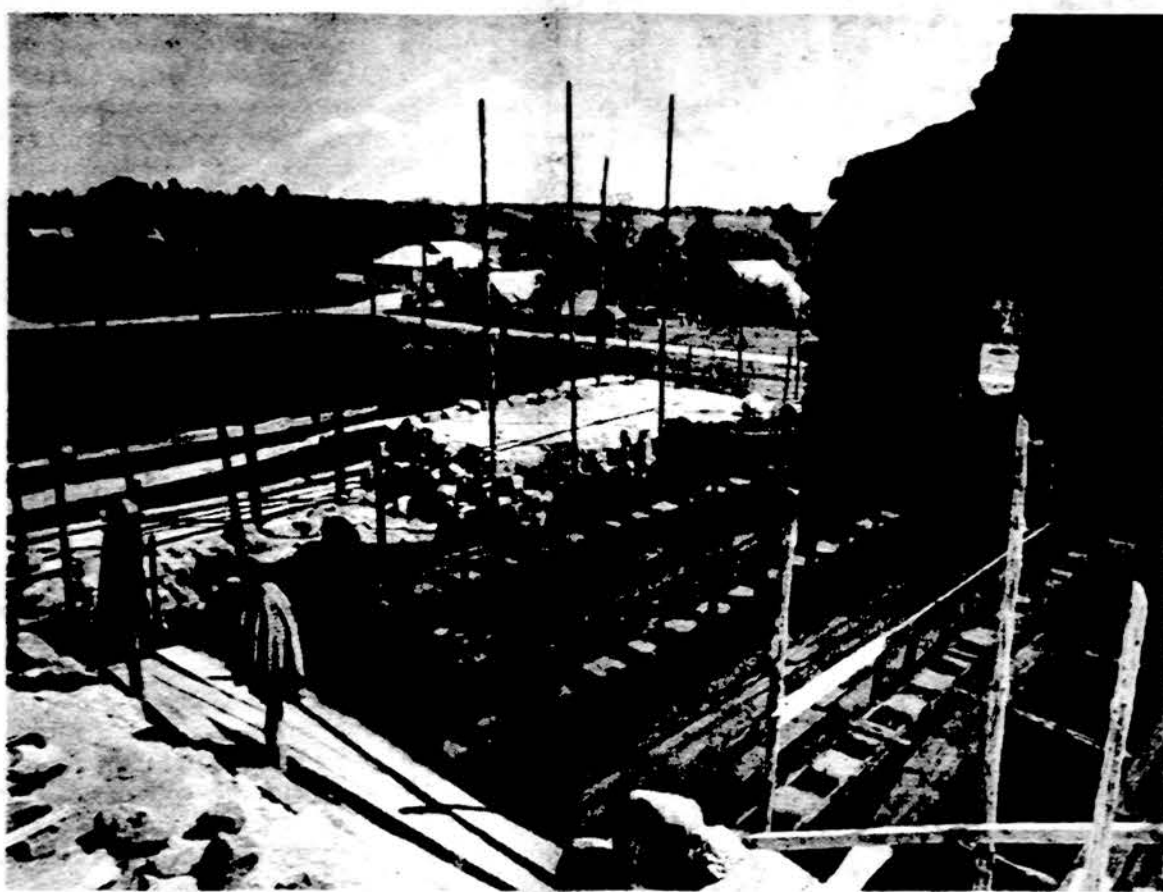
klasikinių kalbų. Vietoje kokio kritinio straipsnio, tebūna pluoštelis prisiminimų apie šį godotinę žmogų ir pokalbis su juo pačiu.

Būdamas Lietuvoje, būtinai nusprendžiau aplankyti profesorius, kurį daug kas iš pagarbos ir už didelius jo nuopelnus lietuvių literatūrai ir kultūrai, taip visai pelnytai vadino. Buvau jo maloniai priimtas. Nors ankstyvasis šio nenuilstamo plunksnos darbuotojo žvalumas jau retkarčiais būna aptemdytas su metais (ka norėti — 1966 m. sausio 28 d. Antanas Dambrauskas turėjo, bet jau nebuvo lemta švęsti 85-ąjį gimtadienį) sėlinančių negalių, bet pirmąkartį jaunuoju laikas ryžtas, principingumas, Dievo, Bažnyčios ir tautos meilė, regis, dar labiau susikristalizavo šioje taurioje asmenybėje. Užtat jis dar labiau brangintinas ir vertas tikrosios padėkos, pagarbos, kurios iš žmonių tikrai jis šioje žemėje būdamas už savo kančias, nelaimes ir vargus ar besulankas.

— **Ką galite pasakyti apie Rokiškio gimnaziją?**

— 1998 m. ši mokykla švęs aštuoniasdešimt savo gyvavimo metų. Kai buvo įkurta, tada ji tebuvo progimnazija. Pirmoji abiturientų laida buvo išleista 1924 ar 1925 m. Mano abituris išleistuvių — 1931 metais — čionai buvo pastatyti naujieji gimnazijos rūmai. Per aštuonius metus, kuriuos šioje gimnazijoje mokiausi (1923-1931), turėjau gerų draugų, taip pat dar geresnių mokytojų liuanistų, iš kurių man įsimena Juozas Rainys; JAV išvažiavęs ir ten miręs vadovėlių autorius Juozas Gobis; Petras Blūdžius, parašęs nemažą pjesių žanrą. Ypač man daug daug vaikų davęs, išmokęs pamilti gimtąją kalbą Stasys Naginskas, kurio žmonos Adelės tėviškė buvo netoli nuo Rokiškio. Vien paminėta mokytojų Naginsko pavarde man praverė, kai nusprendžiau studijuoti.

Stodamas į Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinį skyrių laikiau bendrinės lietuvių kalbos egzaminą, rašiau publicistinę temą „Mokykla ir visuomenė“. Kai atsakinėjau žodžiu, egzaminatorė Čiurlionienė paklausė mano mokytojo liuanisto pavardės. Kai atsakiau, kad mokytojas Naginskas, ji kitiems egzaminatoriams pasakė: „Štai pono Naginsko mokinys“. Užteko man teisingai sukirčiuoti kelis žodžius ir, gavęs labai gerą pažymį, ištėjau į universitetą.

Medininkų pilies atstatymas stumiasi pirmyn. Čia vaizdas nuo restauruojamų kuorų 1996 m. ankstyvą vasarą.

— **Ar Jūs iš karto stojote į Vytauto Didžiojo universitetą?**

— Ne iš karto. Pradinę mokyklą baigęs kaimo gryčioje, jau rengiausi būti artoju, nes gimnazija nuo gimtinės — Norkūnų kaimo — buvo už 16 km. Tai kur čia kaimo vaikui tie dideli mokslai! Baigęs gimnaziją, iškart stojau į kunigų seminariją. Vis atsimenu metropolito arkiv. J. Skvirecką. Nekoks buvau giedojus. Mano balsas — ne geresnis. Tai be klausos, be balso, koks aš būsiu kunigas!

— **Ką galėtumėte pasakyti apie brolius Biržiškas?**

— Biržiškos — tipiški Lietuvos bajorai, bet neatsiskyrę nuo savo tautos. Domėjosi Lietuvos kultūros istorija. Amerikoje Vaclovo rūpesčiu parengti trys „Aleksandryno“ tomai. Tai nuo pirmosios lietuviškos knygos — 1547 m. — bibliografija, kurią toliau papildė brolis Mykolas. Kadangi Vaclovo žmona buvo Aleksandra, tai jos garbei ir taip pavadinta šitoji knyga. Trečiasis brolis Viktoras ją išleido.

— **Papasakokite apie savo visuosius vertimus.**

— Jei imčiau šnekėti apie visus, pernelyg ilgai užtruktų. Gal tad tikrai apie vieną kitą. Darbas Druskininkų vaikų sanatorijoje „Saulutė“ nepaprastai nuvargindavo. Tas nuolatinis žvalgymasis iškart į visas keturias šalis, būk visad įsitempęs, kad vaikai nesusižeistų, nesuįsėję. Fiziškas nuovargis didelis, o dvasia vis alksta. Į savo kambarėlį grįždavau kaip lagery po akmenų tampymo. Kad apsiraminčiau, nuovargi numaldytum, reikėjo rinktis: pradėti draugauti su stikliuku arba rasti širdžiai artimesnio darbo. Užkliuvau už antrosios galimybės.

Prieš pat areštą 1945 m. buvau pradejęs versti Vergilijaus „Georgikas“. Po dvylikos metų sugrįžęs, radau rankraštį ir originalą nekonfiskuotą. Vakarais sėdau versti „Georgikų“. Gerokai pasivargęs priekini, parašiau Valkūnui, gal tas galėtų savo vardu išleisti, o pyragą dalintumėsi abu. Valkūnas pažadėjo mane suvesti su leidyklos žmonėmis, kad galėčiau savo vardu leisti knygas. Ir supažindino mane su Eugenija Stravinskienė. Daug gera padarė man ši moteris ir „Vagos“ leidyklos direktorius Jonas Čekys.

— **O gal tartumėte kelis žodžius apie Homero vertimus?**

— Leidykla vis ieškojo poeto Homerui verst. Tik kai poeto nerado, praverčiau ir aš. Netrukus gavau parengti spaudai J. Ralio versta „Odiseją“. Tas vertimas — pasenęs, jau daugiau istorinis, su kirčiavimo, eiliavimo klaidomis. Todėl dar tebegyvendamas „Iliados“ taisymsio įkarsčių, emiausi taisyti iš

širdies ir peties. Tik, deja, nebeliko Ralio, bet neišėjo ir Dambrausko. Nukentėjo, žinoma, ir pats Homeras. Tasai draikas buvo išleistas 1964 metais.

— **Už ką Jums prieš metus suteiktas Druskininkų miesto Garbės piliečio vardas?**

— Štai imkite šį aplanką ir pats pasiskaitykite, — ir paduoda tokį tekstą: „Pravirksta gatvės rudenį, nuklykia ir tolumas gervės, pakrantėj susingsta pailsusi Nemuno banga. Tai gamtos kasdienybė, tačiau greta jos dar prasmingesnis ir didingesnis žmogaus gyvenimas. Aukštaitiška siela, visais kūrybinės dvasios syvais jauges ir dūkų žemė. Jūs mums nepalaužiamas ažuolas, išvertęs ir padovanojęs tautai pačius geriausius antikinės literatūros kūrinius.“

Tai užrašyta Druskininkų miesto tarybos sveikinime Garbės piliečio suteikimo proga. Sveikinimą pasirašęs miesto tarybos pirmininkas Z. Streikus ir miesto meras V. Vaikšnoras 1994. 09.10.

— **Ne taip seniai paskirtos pirmojo laipsnio Valstybinės premijos („Lietuvos aidas“, 1995.04.04, Nr. 66), kur viena iš sarašė yra įrašyta nemažą pavarde, tarp kurių yra ir Jūsų, ir visuomenės veikėjo Vladimiro Beriozovo. Ką Jums mena ši ir kitos greta Jūsų surašytos asmenybės?**

— Matote, valdantieji partijai savo buvusių kadrus reikia aprūpinti taip, kad jiems lig gyvos galvos daugiau nebereiktų vargti taip, kaip, sakysime, kai kuriems iš Sibiro grįžusiems, subankrutavusiems. Tai jau nepatogu, kad bus parinkti vien tik buvę ir net esami valdžios draugai ar bičiuliai. Tad į tą sarašą iš mandagumo ir atsargumo įtraukė ir tuos kelis „mažutėlius“, su kuriais jie kažkada žaidė katės ir peles žaidimą. Juk, sakysime, Jūs paminėtas Vladimiras Beriozovas yra man lyg ir „giminė“.

Kai mane suėmė ir Kauno saugume tardė gruzinas, tai aš nemokėjau, bet supratau rusiškai. Tada mudviejų su tarytoju pokalbis vertė jaunas vertėjas Vladimiras Beriozovas, kuris, norėdamas pasistengti, mano atsakymus vertė taip, kad man daugiau metų galėtu „išsūdyti“.

— **Ką galėtumėte palinkėti Lietuvai ir tiems, kurie gyvena svetur?**

— Noriu Lietuvai pasakyti, kad greičiau iškvėptų iš savęs „bolševikinį tvaiką“ ir kuo greičiau imtu kvėpuoti lietuvišką gaiviu oru. O užsienyje gyvenantiems lietuviams iš visos širdies linkiu kuo daugiau ir energingiau burtis apie lietuviškas parapijas ir draugijas, sau-

Nuotr. Vytauto Darskevičiaus

goti jaunimą nuo svetimo raugo, nes nacionalsocialistinė dvasia jaunuosius greitai pasičiumpa ir kaipmat išplešia iš lietuviško vežimo.

— **Kuo nuoširdžiausiai dėkojame už turiningus atsakymus. Telaimina Dievas visus Jūsų darbus, kelius ir žingsnius.**

Su klasikinės literatūros vertėju, Druskininkų miesto Garbės piliečiu, kai Jis dar buvo gyvas, kalbėjosi kun.

K. J. Ambrasas S. J.

LAIŠKAS MOKYTOJUI

Rugsėjis — mokslo metų pradžia. Kiekvienais mokslo metais keičiasi mokinių veidai: vieni, baigę mokyklą, išeina, kiti ateina. O tu, mokytoja, kaip neišsienkanti versmė, visiemis dalini savo širdies šilumą, kaip sėjęjas beri išminties grūdą į mažojo žmogaus protą ir ug dai jame mintis, pranokstančias Tavasias...

Jeį šiandien aš valdau žodį, suprantu jo magišką galią. — tai aš jau mano buvusiai lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai Eleonorai Mikalajūnienei. Jos atminimą saugau kaip neįkainojamą vertybę, ir kiekvieną rugsėjį skinu jai atminimo žiedą.

Laikas riste ritasi. Keičiasi laikmėčio reikalavimai, — tik mokytojo nuoširdumo, pasėto mažojo žmogaus širdyje, niekas pakeisti negali. Mes, motinos, padovanodamos pasauliui naują gyvybę, budime prie jos, sekdamos vaikystės pasakas, sodiname į ją gėrio ir grožio daigus, iš kurių Tu vėliau augini brandų žmogaus kūrybinių ieškojimų sūderlių. Vaikystė trumpa! Tu imi mažąjį žmogų už rankos ir vеди jį į pažinimo šalį. Tu — kūrėjas,

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1996 m. rugsėjo mėn. 12 d.

5

A.†A. ANTANAS FOLIUS

Gyveno Chicagoje, Marquette parko apylinkėje. Mirė 1996 m. rugsėjo 10 d., 3 val. p.p., sulaukęs 88 metų. Gimė Lietuvoje, Naumiestyje.

Nuliūdė liko žmona Matilda Vasauskaitė, dukterys: Stella Moore, žentas Joseph; Diane Folius; anūkas Eric Adams ir kiti giminės Lietuvoje ir Australijoje.

Priklausė Suvalkiečių ir Zarasiškių klubams. Velionis pašarvotas ketvirtadienį, rugsėjo 12 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 13 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė žmona, dukterys, anūkas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel.: 800-994-7600

DVIDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Vet. gyd.

ROMUALDAS GINIOTIS

Minint mūsų mylimo Vyro, Tėvo, Senelio, kurio neteko 1976 m. rugsėjo mėn. 16 d., mirties sukaktį, šv. Mišios už velionį bus aukojamos š.m. rugsėjo mėn. 16 d. New Yorke ir Lietuvoje.

Prašome giminės, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionį ROMUALDĄ savo maldoje.

Nuliūdė žmona, dukra, sūnus su šeimomis ir seserys su šeimomis Lietuvoje.

Tavyje turi degti meilė mažajam žmogui. Tad būk subtilus vaiko sielai: niekada neprisiliesk prie jos nešvariomis rankomis, nesiskverbk į pačias jautriausias vaiko sielos kerteles. Jis pats jas tau atvers.

Žmonės kaip upės turi savas ištakas, ir labai svarbu, iš kur jos ima pradžią. Jaunasai mokytojai, Tavyje prasideda jaunojo žmogaus likimo ištakos. Tad būk prometejiškai drąsus ir ryžtingas, uždegdamas meilę žmogui, savajai Tėvynei — Lietuvai. Ižiebki kibirkšteles, iš kurių suliepsnotų gėrio laužai, skleidžiantys šviesą kovai prieš blogį.

Būk pats savi! Tikėk savo tiesa ir šito mokyki vaikus.

A. Našlūnienė, viešnia iš Lietuvos

SKRYDŽIAI Į HELSINKI

Pirmuoju reguliariu skrydžiu rugpjūčio 20 d. į Helsinkį skrido „Lietuvos avialinijų“ Boeing-737. Sie reisai (antradieniai ir šeštadieniai) vyks pagal sutartį tarp „L.A.“ ir „Finnair“. „Finnair“ skraidys į Vilnių jau pusrėčiū metų. Manoma, kad šiais skrydžiais pasinaudos nemažai tranzitinių keleivių. (LR, 8.21)

„ATRASTAS“ DAR VIENAS UOSTAS

Klaipėdos marinistikos istorijos ir kultūros klubas atskleidė istorinį faktą, jog Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais be Klaipėdos veikė ir Biržų uostas, per 80 kilometrų nutolęs nuo Rygos.

Lielupės upė plaukiojo dideli laivai, tais laikais gabendavę iki 100 tonų sveriančius krovinius. Per Biržų Lietuvą siejo glaudūs jūrų prekybos ryšiai su Olandija. Tai patvirtina istoriniai dokumentai ir Lielupėje archeologų aptikti šliužai.

Minėto klubo entuziastai tyrinėja Lietuvos jūreivystės ir laivininkystės istoriją, domisi buriavimo raida, laivų likimais, renka medžiagą apie žvejybos ir transporto laivyno jūreivius. Unikaliuoju klubo kolekciijoje restauruoti 1918, 1920, 1924 ir 1930 metais statyti laivai. (Elta, 08.26)

Dvidešimtojo amžiaus pabaigos „vargo mokykla“ Dainavoje. Sendraugių stovykloje Alma Jankienė supažindina darželinius su knygoje slėpinciomis idėjomis.

Nuotr. M. Laniauško

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ses. Daiva Kuzmickaitė, Nekalto M. Marijos Prasidėjimo seserų Lietuvoje vyr. ses. Albinos Pajarskaitės pavaduotoja, kalbės apie seselių veiklą Lietuvoje rugšėjo 29 d., sekmadienį Nekalto M. Marijos Prasidėjimo seserų rėmėjų šventėje, vyksiančioje Jaunimo centre. Šv. Mišios bus aukojamos t. Jėzuitų koplyčioje 3 val. p.p., pasimeldžiant už gyvus ir mirusius rėmėjų narius. 4 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks vakarienė ir meninė dalis. Rėmėjai maloniai kviečia visus narius ir svečius gausiai dalyvauti ir paramti seselių darbą Lietuvoje bei išvijoje. Bilietai gaunami pas valdybos narius, talkininkus ir „Seklyčioje“.

Nepamirškite, kad nuo pirmadienio, rugšėjo 16 d., „Margutis II“ bus girdimas 8 val. vak. iš tos pačios – 1450 AM stoties. Nuo pirmadienio iki penktadienio vakarais girdime lietuviškas žinias, pranešimus ir muziką radijo bangomis, girdime skirtingus pranešėjų balsus ir dažnai pagalvojame: kas slepiasi už to balso, kaip atrodo, koks yra asmuo, kalbantis per „Margutį II“? Gera proga juos visus susitikti, susipažinti, pabendrauti, galbūt ir savo nuomones bei pageidavimus pareikšti, yra spalio 6 d., sekmadienį, Jaunimo centre ruošiamoje šioms radijo laidoms paremti popietei-vakarienei. Programa atliks svečiai iš New Yorko, aktorius Vitalis Žukauskas.

Antanina Liubinas, St. Pete Beach, FL, minėdama penkioliktąsias metines nuo a. a. Juozo Liubino mirties, draugo fondai atsiuntė 200 dol. auką ir dar šimtinę pridėjo paties dienraščio išlaikymui, linkėdama, kad jis nuolat ją lankytų. Už gausią paramą Draugo fondai ir pačiam dienraščiui labai dėkojame.

x Dėmesio! Ši sekmadienį, rugšėjo 15 d. nuo 14 val. p.p. bus atviras apžiūrėjimui (open house) 4 bt. mūrinis namas: 3 bt. po 2 mieg. 1 bt. su 1 mieg. Pajamos virš \$22,000 metams. Prašoma kaina \$167,000. Namų adresas: 7222 S. Park Ave., Summit, IL. Informacijai kreipkitės: Algis Liepinaitis, tel. 708-447-3351 arba 312-890-5821, Linas Realty, Chicago.

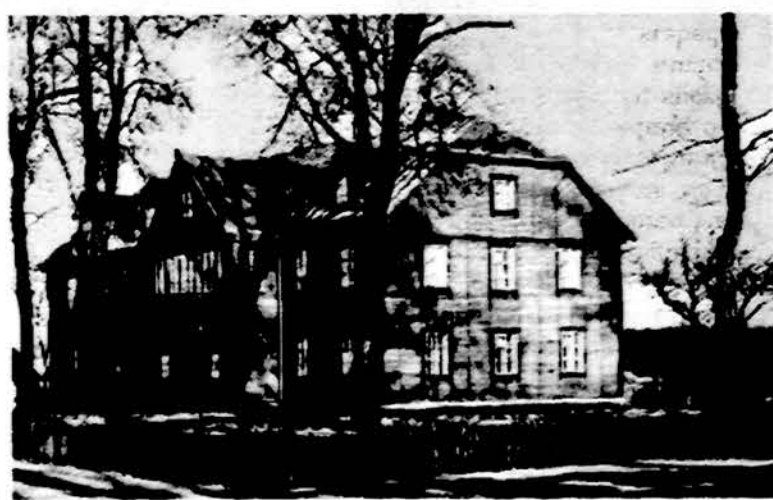
x TRANSPAK praneša: „Apie 70 proc. Lietuvoje pagamintos elektros energijos yra parduodama, svarbiausia – nepelningai“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

x Paskutinė proga prieš rinkimus lietuviams parodyti solidarumą lietuvių interesus rėmėjui. JAV kongresmanui Dick Durbin. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti į priėmimą Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, penktadienį, rugšėjo 20 d., 7:30-9:30 v.v. paremti Dick Durbin kandidatūrą į JAV Senatą. D. Durbin rinkimus laimėjęs, mes galime jam daryti įtaką, kad keistų savo poziciją įvairiais. JAV lietuvių klausimais, tačiau niekada nesikeičia Dick Durbin lietuviška kilmė, jo supratimas Lietuvos reikalų bei jo jau įrodytas pasiuntimas Lietuvai. Jėjimas \$75 asmeniui, bet visos aukos mielai priimanos siunčiant: Lithuanian-Americans for Durbin, 14911 – 127th Street, Lemont, IL 60439. Kviečiame visus, Amerikoje gyvenančius lietuvius, nepaileisti progos savo auką prisidėti, kad turėtumėm lietuvių JAV senatė.

Neseniai viename lietuviškame laikraštyje buvo išspausdintas tautietės Lietuvos laiškas, kad esą ji už labdaros siuntinį iš Amerikos turėjusi mokėti muitą. Tas sukelė nemažai susirūpinimo, nes žmonės remia savo gimines bei pažistamus Lietuvoje, siųsdami jiems siuntinius. Pasiteiravus lietuviškų siuntinių siuntimo agentūrų, kurios siunčia labdaros siuntinius, sužinojome, kad muitą reikia mokėti už siuntinius, pasiūstus į Lietuvą per UPS, Federal Express ir pašto stoties, jeigu siuntinio vertė yra daugiau kaip 100 dolerių. Turime keltą patikimų lietuviškų siuntinių siuntimo agentūrų, tad patariama jų paslaugomis pasinaudoti.

Pedagoginis lietuistikos institutas praneša, kad daugelis Š. Amerikos universitetų užskaito kai kuriuos kursus tiems, kurie yra baigę PLI. Stasė Petersienė, instituto direktorė, atkreipia jaunimo ir tėvų dėmesį, kad studentai todėl gali sutapti dalį laiko ir lėšų, tęsdami studijas universitetuose. Registracija institute, kurio pakaitos vyksta šeštadieniais Jaunimo centre, tiesis ten pat visą rugšėjo mėnesį. Informacijai tel. 312-847-1693 arba 312-434-4545.

„Sugrįžki, marte, sugrįžki, dukrele, nors vienai dienai, nors valandėlei...“ Taip dainavo motulė, pasiūgusi ištekęsios dukrelės. Taip retkarčiais padūsavo ir čikagiečiai, kai Floridos saulė ir amžina vasara iš mūsų tarpo paviliojo poetę, rašytoją, aktorę Birutę Pūkelevičiūtę. O dabar ji tai valandėlei sugrįžta: rugšėjo 21 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, rudens sezono renginiai pradėdami su B. Pūkelevičiūtės rečitaliu. Būtų mums tikras dvasinis nuostolis, jeigu nesirytume į jį nueiti ir laukus, poetiško, lietuviško žodžio pasiklausyti.

Globos namai N. Daugeliškio parapijoje. Jiems vadovauja kun. K. Ralys.

x A. A. Broniaus Palūlionio atminimą pagerbdama, Valerija Žadeikienė, Oak Lawn, IL, Lietuvos našlaičiams atsiuntė \$50. Reikiame užuojautą velionio artimiesiems ir dėkojame aukotojai! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

x Pratešdami metinę globą, sekantiems metams Lietuvos našlaičiams atsiuntė po \$150: dr. Jonas ir dr. Terri Prunskiai, Barrington Hills, IL; Jonas ir Judy Sidriai, Downers Grove, IL; Ada Sutkuvienė, Homewood, IL; Walter ir Ona Rakauskai, Melrose Park, IL. Našlaičių vardu dėkojame už globą! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x NAMAMS PIRKTI PA-SKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.

„Draugo“ redakcija ir administracija yra nuoširdžiai dėkinga uoliai talkininkei Onai Požarniukienei, kuri vėl dirba mūsų redakcijoje, užpildydama spragas, kai atostogos ir kai kurie personalo pasikeitimai prarėtina darbuotojus.

Dainininkė Jina Varytė, akompanuojant muz. Manigirdui Motekaičiui, atliks meninę programą dalį „Draugo“ metiniam pokylyje, vyksiančiame Martiniuko salėje rugšėjo 22 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Programai vadovaus jauna visuomenininkė Rima Polikaitytė, šokiams gros Ričardo Soko orkestras, taip pat bus traukiami laimingieji bilietai, kurių šaknelės skaitytojai pareigingi siunčia administracijai. Jau daug „Draugo“ draugų, bičiulių, rėmėjų (net keli nelabai palankūs...) užsisakė bilietus ar stalus, kad galėtų padraugauti bent vieną sekmadienio popietę. Rengėjai labai laukia ir tų, kurie dar vis neapsisprendžia: eiti, ar ne... Bilietai gaunami ir stalai užsakomi administracijoje. Kviečiame visus!

„Krantas“ – tai neseniai į šį kraštą atvykusių tautiečių LB apylinkė, susikūrusi Čikagoje. Ji mieliai jungiasi į LB Vidurio vakarų apygardos gegužinės talką ir vadovaus sporto rungtynėms. Gegužinė bus Pasaulio lietuvių centre šį sekmadienį, rugšėjo 15 d., maždaug nuo 12 val. Laukiama visų sporto entuziastų, net ir tų, kurių vien akys „sportuoja“, stebėdamos rungtynes.

Žemaitės apysaka „Petrus Kurlmelis“, giliu įžvalgumu perduodanti tiek komiškus, tiek ir tragiškus senųjų Lietuvos ūkininkų gyvenimo reiškinius, pritaikyta scenai, bus atlikta Hamiltono teatro grupės „Audakuras“ šeštadienį, spalio 5 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Švč. M. Marijos Gimimo pa-rapijos pradžios mokykloje vedėdys pareigas nuo šių mokslo metų pradžios pradėjo eiti kazimierietė seselė Christianne Darresh.

x Lietuvos Vyčių choro 80 m. sukaktuvinis pokylis įvyks spalio mėn. 13 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Brighton Parko lietuvių parapijos salėje. Bus trumpa choro programa. Rezervacijoms skambinti: S. Rudokas, tel. 312-471-2239 arba M. Kinčius, tel. 312-927-4990. Aukų \$7.50 asm.

x Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupė pereitą sezoną daug koncertavo. Šoko Čikagos Pramonės ir Mokslo muziejuje, šiuolaikinio meno muziejuje, Lincoln Parko zoologijos žiemos festivalyje ir t.t. ir propagavo lietuvišką kultūrą. Šiais metais numato netik repetuoti, bet ir koncertuoti.

Kviečiame naujus narius prisijungti prie mūsų. Mes repetuojame trečiadieniais: vaikai – nuo 6:30 iki 7:30 v.v.; studentai ir jaunieji – 7:30 iki 9:30 v.v. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Kviečiame visus!

Ateizmo siautėjimo metais, kai bet koks viešas religijos išpažinimas buvo ne tik nepageidaujamas, bet ir pavojingas, lietuvių niekuomet nepakluso okupantų taisyklėms ir išliko tvirti savo tikėjime. Ypač savo meilę Dievo Motinai parodydavo Šiluvoje, kai ten rugšėjo mėnesį buvo iškilmingai švenčiama Marijos gimimo šventė. Nepaisant visų okupanto pastangų sulaukyti maldininkus nuo kelionės į Šiluvą, jie vis tiek susirinkdavo į šią stebuklų ir Dievo malonės vietą. Dabar mums niekas netrukdo dalyvauti Šiluvos atlyduose – bereikia atvykti į Marquette Parką šį sekmadienį, rugšėjo 15 d., susirinkti Marią Aukštesniosios mokyklos aikštėje 1 val. p.p., o 2 val. p.p. su procesija, vėliavomis, vyskupų, kunigais, maldomis ir giesnėmis patraukti į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią pamaldoms. Taigi, niekas mums netrukdyt – tik mūsų pačių apsilaidimas...

SUSIPAŽISTAME SU KUN. K. RALIU

Kun. Kęstutis Ralys susitikio su „Lietuvos Našlaičių globos“ komiteto nariais rugšėjo 5 d. „Seklyčioje“. Pasveikinęs visus, kun. K. Ralys apdovanojo pirm. Birutę Jasaitienę gintaro rožančiui ir gražiomis lininėmis servetėlėmis.

B. Jasaitienė supažindino jį su komiteto nariais ir paprašė pasakoti apie savo veiklą. Kun. K. Ralys yra klebonas N. Daugeliškioje, bet jis teikia dvasinius patarimus dar dviem kitoms parapijoms. Jis pasakojo, kaip jis pradėjo globoti vaikus ir senelius, kaip visas jo darbas išsivystė į 1995 m. birželio 7-ą pašventintus Naujo Daugeliškio Šv. Kazimiero parapijinius globos namus, kuriuose dabar yra globojama 16 senelių ir 11 vaikučių. Dar 17 vaikučių yra globojami šeimos.

Jis sakė, kad jo apylinkėse (Ignalinos krašte) yra daug vaikų ir senelių, kurie teikalingi globos. Ignalinos atominė jėgainė yra tik 25 km nuo Globos namų. Kun. K. Ralys tén klebonauja jau šeštus metus. Globos namai pastatyti gerų žmonių pagalba. Globos namuose, sakė jis, dirba žmonės, kuriuos galima pavadinti savanoriais, nes jų atlyginimas yra tikrai mažas. Už globą seneliai atiduoda savo pensijas, kurios yra labai mažos, o visa kita „tiesiai – šviesiai susiubagauju“. Savivaldybės ne visada turi pinigų ir ne visada gali nors kiek padėti globojamiems vaikams. Kun. K. Ralys vaizdžiai papasakojo apie jo globojamus vaikus ir žmones, kurie juos globoja. Bet apie tai bus galima išgirsti iš paties kunigo Kęstutio Ralio lūpų, nes jis rugšėjo 15 d. kalbės Lemonte, rugšėjo 18 d. – „Seklyčioje“, trečiadienio popietėje, o rugšėjo 11 d. – Cicero; rugšėjo 24 d. jis jau grįžta į Lietuvą.

Kun. K. Ralys parodė jo globotinių vaikų pirmos šv. Komunijos nuotrauką, kurios buvo graudinantys gražios: vaikučiai gražiai aprenkti, šventiškai nusiteikę. Kun. K. Ralys sakė, kad medžiagą pirmos šv. Komunijos rūbams jis pats parūpino, o jo savanoriai tuos drabužėlius pasiuvė!

Kun. K. Ralys kalbėjo ir apie sutinkamus sunkumus. Didelį rūpestį jam kelia rūdžių ir kitokių nuosėdų pilnas vanduo, kuriam išgryninti reikia būtinai filtro, kainuojančio apie 2,000 dol. Jis taip pat atsakė į narių klausimus. Šio malonaus susitikimo pabaigai pirm. B. Jasaitienė pakvietė dalyvius pavarakarieniauti „Seklyčioje“, kur dar ilgokai buvo dalijamasi mintimis apie globos reikalingumą vaikų padėti Lietuvoje ir kun. K. Ralio apylinkėse.

Aldona Šmulskienė

ALT sąjungos 24-tojo seimo, įvykusio rugšėjo 31-rugšėjo 1 d. Balzako Lietuvių kultūros muziejaus patalpose, Čikagoje, registracijos komisija (iš kairės): J. Žemaitis, A. Kremeris, V. Mažeikienė ir Br. Kremerienė.

LEMONTO BENDRUOMENĖS GEGUŽINĖ

Pasaulio lietuvių centre įsitvirtinusi viena iš didžiausių ir veikliausių Amerikoje, LB Lemonto apylinkė š.m. vasarą, rugšėjo 8 d. užbaigė šaunią gegužinę PLC sodelyje.

Esant gražiam, vasariškam orui, į gegužinę suvažioavo daug daug svečių, kuriems besivaišinant pritrūko pastatytų stalų ir kėdžių, nors nepatruko rengėjų paruoštų vaišių. Vaisės ruošė didelis būrys talkininkų: Juzelė Laukaitienė, Lilija Ramonienė, Zita Dapkienė, Stasė Jagminienė, Birutė Navickienė, Leonida Kazėnienė, Rita Martišūnienė, o maistą dalino: Sofija Dziugienė, Agnė Katiliškytė, Aldona Stropienė, Sigutė Užupienė, Elena Jasinevičienė, Regina Patlabienė, Neringa Ambrozaitytė ir kitos. Virtuvei ir dalintojoms talkininkavo: Birutė Matutienė, Irena Kirkuvičienė, Kleopatra Šimkienė, Vytautas Jagminas, Vladas Stropas, Gediminas Kazėnas ir kiti. Kasose pinigų skaičiavo: Stasys Dziugas ir Dalia ir Algis Urbučiai. Baro gerimas visus apriūpino Kęstutis Laukaitis ir Povilas Varnaitis. Laimėjimų bilietėlius platino Dana Šlenienė, Kleopatra Buinevičienė ir Viktorija Skačkauskaitė. Muzika ir dainomis gegužinės svečių linksminio Algimantas Barniškis ir Stasė Jagminienė.

Keletą šimtų gegužinės svečių pasveikino JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirm. Gediminas Kazėnas, dėkodamas už atvykimą, kviesdamas malonai praleisti laiką ir pristatydamas vyriausią šios gegužinės rengimo vadovą, ilgametį bendruomenininką, dabartinį apylinkės valdybos vykdomąjį vicepirm. rinkininką Kazį Laukaitį. Visus pasveikinęs, jis trumpai paminėjo pirmuosius, gegužinėje esančius Lemonto apylinkė 1962 metais vadovavusius, bendruomenininkus Juozą Kuciliauską ir Praną Šapalą, jiems sugiedant „Ilgiausių metų“.

Ši Lemonto LB gegužinė dar kartą parodė didelį apylinkės narių susiklausymą ir vieningumą bendruomeninės veiklos iš-

laikyme. Be abejo, tam labai daug padeda Pasaulio lietuvių centras, kurio sodelyje per vasarą vyko įvairių rengėjų gegužinės, o su rudens pradžia prasidės pokyliai, pobūviai, kultūriniai renginiai PLC didžiojoje salėje ir Bočių menėje.

Lemonto apylinkės LB rudens pokylis ruošiamas spalio 12 dieną PLC didžiojoje salėje. Visi kviečiami tą vakarą skirti šiam renginiui, vėl parodant bendruomeninį solidarumą.

Br. J. Augustinas Varėka, Chicago, IL, siųsdamas „Draugo“ laikraščio prenumeratos mokesčių, dar pridėjo 105 dol. Džiaugiasi dienraščio draugais, kurie ateina jam padėti. Už pagalbą – nuoširdus ačiū.

Čikagiečiai labai mielai įjungė į „mėlynųjų maišų“ programą, pagal kurią atmetos ir šiukšlės yra išskiriamos, o popieriai, plastika, metalas, stiklas dedamas į mėlynus plastikinius maišus. Per mėnesį surenkama ir procesuojama daugiau kaip trys ketvirtai milijono mėlynųjų maišų, kas labai pasitarnauja, taupant vietą šiukšlynuose (surinktoji mėlynuose maišuose medžiaga yra paskirstoma perdirbimui ir naujus produktus). Prieš kiek laiko miesto gyventojams buvo pasakyta į specialius – popierinius – krepius dėti įvairias organines-ugulines atliekas iš kiemo, darželių, pievėlių, krūmų ir medžių. Kadangi ši programa nebuvo labai veiksminga, miesto „Streets and Sanitation“ įstaigos nutarė, kad ir šios atliekos gali būti dedamos į mėlynuosius plastikinius maišus. Jos bus taip pat surenkamos ir kompostuojamos, o maišų plastika panaudojama, kaip kitos plastikinės atliekos. Perspektyva, kad augalinės atliekos, suverstos į reguliarias šiukšlių dėzes, nebus paimamos – reikia jas sudėti į mėlynus maišus. Norint lengviau įsivaizduoti, kiek atliekų jau surinkta „mėlynųjų maišų“ programoje, apskaičiuota, kad reikėtų joms išvežti net 10,000 šiukšlių vežančių sunkvežimių, o jie, vienas po kito išsirikiavę, sudarytų eilę, 57 mylių ilgį...

Rugpjūčio 26 d. Čikagoje, prie E. Ohio gatvės ir Michigan ežero (600 N. Lake Shore Dr. ir 600 E. Ohio) buvo dedikuotas pirmasis parkas ir paminklas moteriai – Jane Adams. Prasmingą paminklo skulptūrą sukūrė dail. Louise Bourgeois.

Jane Adams Čikagoje pasižymėjo visuomene, socialine ir kultūrine veikla, ypač dirbdama su naujai atvykusiais į šį kraštą iš Europos ir kitų šalių. 1889 m. įsteigė Hull House, kuris padarė

nemažą skirtumą tūkstantams naujų amerikiečių. Jane Adams už savo visokeriopą veiklą buvo apdovanota Nobelio premija, tačiau truko bent 100 metų, kol ši moteris įvertinta paminklu mieste, kuriame tiek darbavosi. Jos palikimas yra gyvas ir per Hull House sąjungą, ir Jane Adams Hull House muziejų, esantį Illinois universitete, Chicago.

Muz. Manigirdas Motekaitis akompanuos sol. Jinas Varytę, kuri atliks meninę programą „Draugo“ pokylyje. Stalus užsisakyti ir bilietus įsigyti galima „Draugo“ administracijoje kiekvieną dieną.

Muz. Manigirdas Motekaitis.

Lietuvių Evangelikų reformatų Bažnyčios 48-tasis sinodas JAV vyks šį savaitgalį, rugšėjo 14-15 d., Zions evangelikų reformatų bažnyčioje, 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453, tel. 708-422-1433. Šeštadienį, rugšėjo 14 d., 12 val., registracija; 1 val. p.p. – atidarymas. Rugšėjo 15 d., 12:30 val. p.p. pamaldos; 2 val. p.p. – pietūs parapijos salėje.

Lietuvių Respublikonų Illinois lygos gegužinėje tarp dalyvių prie stalo sėdi Illinois valstijos išrinktinė Judy Barr Topinka.

Nuotr. Vyt. Jasinevičius